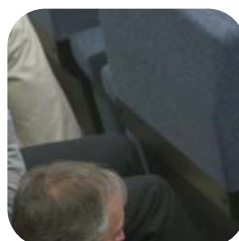

Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Koninklijk Instituut

Opgericht bij wet van 22 juli 1953

E. Jacquainlaan 135/1 – 1000 Brussel
info@ibr-ire.be – www.ibr-ire.be

Jaarverslag 2012

IBR - IRE

Lijst van de afkortingen	3
Samenstelling van de Raad, het Uitvoerend Comité, het Comité Wetgevende Werkzaamheden, de interne diensten en het College van Commissarissen	4
Markante feiten – Het woord van de Voorzitter, de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal	7
Deel I - Werkzaamheden van de Raad en zijn comités, van de Vaktechnische Commissies en internationale relaties	
Werkzaamheden van de Raad en zijn comités	12
Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies	
Normen	16
Vorming	22
Juridisch	24
SME/SMP	26
Non-profit	30
Boekhoudkundige aangelegenheden	32
Internationale relaties	34
Deel II - Activiteiten onder publiek toezicht inzake het beheer van de bedrijfsrevisoren en de revisorale opdrachten	
Toegang tot het beroep	40
Openbaar register	44
Kwaliteitscontrole	50
Toezicht	56
Tucht	63

Lijst van de afkortingen

APB	<i>Auditing Practices Board</i> (Verenigd Koninkrijk)
BIBF	Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten
BVBA	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen
CFI	Cel voor Financiële Informatieverwerking
CNCC	<i>Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes</i> (Frankrijk)
CRCC	<i>Compagnie Régionale des Commissaires aux Comptes</i> (Frankrijk)
CREG	Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas
DIPAC	<i>Délégation internationale pour l'Audit et la Comptabilité</i> (Frankrijk)
EC	Europese Commissie
EFAA	<i>European Federation of Accountants and Auditors for SMEs</i>
ESR 95	Europees rekeningenstelsel 1995
EU	Europese Unie
Febelfin	Belgische federatie van de financiële sector
FEE	<i>Fédération des Experts Comptables européens</i>
FIDEF	<i>Fédération Internationale des Experts-comptables Francophones</i>
FSMA	<i>Financial Services and Markets Authority</i>
GAFI	<i>Groupe d'Action Financière</i>
GUBERNA	Instituut voor Bestuurders
HREB	Hoge Raad voor de Economische Beroepen
IAB	Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten
IAASB	<i>International Auditing and Assurance Standards Board</i>
IAS	<i>International Accounting Standard</i>
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren
ICCI	Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisorat
IES	<i>International Education Standard</i>
IESBA	<i>International Ethics Standards Board for Accountants</i>
IFAC	<i>International Federation of Accountants</i>
IFRS	<i>International Financial Reporting Standards</i>
IIA	<i>Institute of Internal Auditors</i>
IPSAS	<i>International Public Sector Accounting Standard</i>
ISA	<i>International Standards on Auditing</i>
ISAE	<i>International Standard on Assurance Engagements</i>
ISAR	Intergouvernementele Werkgroep van deskundigen inzake internationale standaarden voor jaarrekeningen en jaarverslaggeving
ISQC	<i>International Standard on Quality Control</i>
ISRS	<i>International Standard on Related Services</i>
KMO	Kleine en middelgrote onderneming
KVI	Kamer van verwijzing en instaatstelling
NBA	Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
NBB	Nationale Bank van België
Nivra	Nederlands Instituut van Registeraccountants
OISZ	Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid
PBEU	Publicatieblad van de Europese Unie
PCAOB	<i>Public Company Accounting Oversight Board</i>
SCE	Europese coöperatieve vennootschap
SE	Europese vennootschap
SEC	<i>Securities and Exchange Commission</i> (US)
SME	<i>Small and Medium-Sized Entities</i>
SMP	<i>Small and Medium Practices</i>
SPW	<i>Service public de Wallonie</i>
UNCTAD	Conferentie van de Verenigde Naties voor handel en ontwikkeling
VBO	Verbond van Belgische Ondernemingen

■ ■ ■ Samenstelling

De Raad ○ ○

Voorzitter

Michel DE WOLF

Ondervoorzitter

Daniel KROES

Leden van de Nederlandse taalrol

Lieven ACKE, *Secretaris*

Tom MEULEMAN

Inge SAEYS

Dirk SMETS

Marnix VAN DOOREN

Patrick VAN IMPE

Leden van de Franstalige taalrol

Thierry DUPONT

Vincent ETIENNE

Félix FANK

Patricia LELEU

Eric MATHAY, *Secretaris-Penningmeester*

Raynald VERMOESEN

Het Uitvoerend
Comité
Het Comité
Wetgevende
Werkzaamheden

Van links naar rechts: de heren Vincent ETIENNE, Raynald VERMOESEN, Eric MATHAY, Daniel KROES, Michel DE WOLF, David SZAFRAN en Lieven ACKE en mevrouw Isabelle MEUNIER

Samenstelling van het Uitvoerend Comité

Voorzitter Michel DE WOLF

Ondervoorzitter Daniel KROES

Raadsleden Lieven ACKE, Vincent ETIENNE, Eric MATHAY en Raynald VERMOESEN

Samenstelling van het Comité Wetgevende Werkzaamheden

Voorzitter Michel DE WOLF

Leden Lieven ACKE, Thierry DUPONT, Daniel KROES, Patricia LELEU en Raynald VERMOESEN

Secretariaat David SZAFRAN en Erwin VANDERSTAPPEN

IBR - IRE

Interne diensten

Samenstelling van de interne diensten per 31 december 2012

<i>Secretaris-generaal</i>	David SZAFRAN
<i>Adjunct-Secretaris-generaal</i>	Isabelle MEUNIER
<i>Directie-attaché</i>	Alexia CAUWE
Openbaar register en toegang tot het beroep <i>Adviseur "Register"</i> <i>Adviseur "Stage"</i>	Christophe D'HONDT (<i>partim</i>) Astrid VAN DROOGENBROECK
Vaktechniek <i>Adviseur</i> <i>Adviseur</i> <i>Attaché</i>	Stéphanie QUINTART Inge VANBEVEREN Willem JANSSENS
<i>Diensthofd</i> Toezicht & Kwaliteitscontrole <i>Adviseur</i> <i>Adviseur</i> <i>Attaché</i> <i>Attaché</i>	Stéphane FOLIE Julie BOGDAN Ludwig POLFLIET Catherine MBANDA ESONGO Bart VAN HAVER
<i>Diensthofd</i> Griffie tuchtinstanties	Victor YANGANDI (<i>partim</i>)
<i>Diensthofd</i> Communicatie & evenementen <i>Adviseur "documentalist"</i> <i>Attaché</i>	Caroline THIENPOND Jan LAPLASSE Dhoha SMIDA
<i>Algemeen afgevaardigde</i> Europese aangelegenheden	Sandrine VAN BELLINGHEN
<i>Diensthofd</i> Juridische zaken <i>Adjunct-adviseur</i> <i>Attaché</i>	Erwin VANDERSTAPPEN Victor YANGANDI (<i>partim</i>) Steven DE BLAUWE
<i>Diensthofd</i> Administratie <i>Adviseur</i> <i>Adviseur</i> <i>Adjunct-adviseur</i> <i>Adjunct-adviseur</i>	Stef VAN ATTENHOVEN Christophe D'HONDT (<i>partim</i>) Hicham DOUMALI Sandrine DUQUENNE Nathalie JOORIS

Commissarissen

Mevrouw Joëlle BACQ en de heer Carl ROMBAUT

Van links naar rechts: Ondervoorzitter Daniel KRÖES, Voorzitter Michel DE WOLF en Secretaris-generaal David SZAFRAN

Het woord van de Voorzitter, de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal

2012 werd gekenmerkt door een aantal hervormingsprojecten. Het is ook het laatste volledige jaar van het mandaat van de in 2010 verkozen Raadsleden.

Afstemming tussen het Belgisch beroep en de internationale standaarden

In een klein land met een zeer open economie moeten de deskundigen belast met het waarborgen van de geloofwaardigheid *erga omnes* van financiële (en ook meer en meer van niet-financiële) informatie, de beste internationale praktijken toepassen. Om die reden promoot de Raad van het Instituut de zo ruim mogelijke toepassing in België van de wereldwijd vastgestelde standaarden.

Bijgevolg heeft het IBR in 2012 aan de bevoegde autoriteiten de volgende ontwerp teksten ter goedkeuring voorgelegd:

- een ontwerp van nieuwe Deontologische Code – ter vervanging van het koninklijk besluit van 10 januari 1994 – zijnde een omzetting naar Belgische context van de Code van de *International Ethics Standards Board for Accountants* (IESBA);
- een ontwerp van bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's);
- een ontwerp van norm inzake de toepassing in België van de internationale standaarden voor andere *assurance*-opdrachten (ISAE's) en aan *assurance* verwante opdrachten (ISRS).

Voor het overige heeft het IBR in 2012 een openbare raadpleging gehouden over de invoering in België van de internationale standaard inzake kwaliteitsbeheering voor bedrijfsrevisorenkantoren (ISQC 1).

Eventuele splitsing van het IBR

In de context van een toenemende internationalisering van de beroepspraktijk heeft het IBR een standpunt ingenomen ten aanzien van het regeerakkoord dat voorziet in de taakkundige opsplitsing van de beroepsorden.

Er werd hieromtrent een buitengewone algemene ledenvergadering georganiseerd. Naar aanleiding hiervan heeft de Raad vastgesteld dat het beroep de toegevoegde waarde van een tweeledig stelsel van beroeps- en gedragsregels in België, of van een gedifferentieerde toepassing ervan, niet heeft onderkend.

In functie van een te voeren effectenstudie, heeft het IBR zich niettemin open opgesteld ten aanzien van een eventuele ontwikkeling van de interne structuren van het Instituut, met inachtneming van de consistentie van de gedrags- en beroepsnormen en van hun toepassing in België.

Voorstellen van de Europese Commissie tot hervorming van de audit

In 2011 had de Europese Commissie voorstellen voor een richtlijn en zelfs voor een verordening houdende wijziging van de bepalingen inzake de wettelijke controle van de jaarrekening, voorgelegd (*PB.*, 30 november 2011).

In 2012 heeft het IBR een internationaal forum georganiseerd om een bijdrage aan dit debat te leveren. Vervolgens heeft de Raad van het IBR een unaniem standpunt ingenomen over de ontwerpen van de Europese Commissie, in het bijzonder overwegende dat deze ontwerpen niet beantwoorden aan de in België vastgestelde behoeften. In ons land hebben de sinds een tiental jaren doorgevoerde hervormingen immers reeds op redelijkerwijze, zowel voor de bedrijfsrevisoren als voor de entiteiten waarvoor zij optreden, de doelstellingen gegarandeerd van vrijwaring van de onafhankelijkheid, van waarborging van de kwaliteit van de werkzaamheden en van een effectief publiek toezicht op de auditoren.

Het IBR juicht toe dat de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers in 2012 een advies heeft uitgebracht ter attentie van de Europese Commissie, volgens hetwelk de Europese voorstellen, in toepassing van het Verdrag van Lissabon, strijdig zijn met het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel (*Parl. St. Kamer*, nr. 53 2068/001, 16 februari 2012).

Controle in de overheidssector

Naar aanleiding van de crisis van de overheidsschuld in Europa voorziet Richtlijn 2011/85 tegen 31 december 2013 en voor alle openbare besturen in de implementatie van een boekhouding overeenkomstig het Europees Systeem van Rekeningen (ESR 95-norm), van een doeltreffende interne controle en van een onafhankelijke audit van de rekeningen. Dit vereist belangrijke hervormingen in België, hoofdzakelijk op het vlak van de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de politiezones.

In 2012 heeft het beroep ten behoeve van zijn leden de vorming verder uitgebouwd in deze materie (maar ook in performantie-audit). Tevens werd het overleg met de betrokken overheden voortgezet. De samenwerking met het Rekenhof is voor het beroep een prioriteit. Hetzelfde geldt voor de uitbouw van het *single audit*-concept: dit houdt in dat de verschillende controleactoren overleg plegen en onnodig dubbel werk vermijden. De Raad van het IBR was enthousiast over de goedkeuring in Vlaanderen van het Rekendecreet (Decreet 08 juli 2011, *BS*. 05 augustus 2011).

De samenwerking van het IBR met het Rekenhof en verschillende andere controleactoren in Vlaanderen werd geïntensifieerd binnen de stuurgroep "*single audit*", in het bijzonder naar aanleiding van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 (*BS*. 13 november 2012).

Voortzetting van de strategische prioriteiten 2010-2013

De in 2010 gekozen Raad heeft in 2012 zijn zes strategische prioriteiten verder uitgewerkt:

- het promoten van nieuwe opdrachten voor de bedrijfsrevisoren: voor vele van deze opdrachten werd er een normatief kader voorgesteld (*cf. supra*: ontwerp van norm inzake de toepassing in België van de ISAE- en de ISRS-standaarden);
- het waarborgen van de kwaliteit van de audit overeenkomstig de wettelijke normen (art. 134 W. Venn.); een onmiddellijke melding van de nieuwe commissarismandaten en van hun hernieuwing maakt sinds 2012 een efficiënter toezicht op het wettelijk en normatief kader mogelijk (onder publiek toezicht);
- het samenwerken met de organen die deel uitmaken van het systeem van publiek toezicht, met inachtneming van de beginselen van de scheiding der machten tussen de normatieve en rechterlijke functies: het IBR is een aanhoudende dialoog aangegaan met de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, de Kamer van verwijziging en instaatstelling en het College van procureurs-generaal;
- het ontwikkelen van kwaliteitsvolle relaties met de leden en de externe gesprekspartners: in 2012 heeft de Raad herhaaldelijk ontmoetingen georganiseerd met de confraters, de openbare overheden en de stakeholders;
- het implementeren van een begeleidingsplan bij de invoering in België van de internationale controlestandaarden: er kan nu al worden gesteld dat de eerste fase van de toepassing van deze standaarden (op de beursgenoteerde vennootschappen, op de kredietinstellingen en op de verzekerings-ondernemingen) een succes is;
- het nagaan van de relevantie van de activiteiten van het Instituut: de Raad 2010-2013 is ervan overtuigd dat hij al het nodige heeft gedaan aangezien hij tijdens de duur van zijn mandaat geen hogere bijdragen heeft gevorderd.

Maar het is natuurlijk uiteindelijk uw taak, beste bedrijfsrevisoren en begunstigden van revisorale tussenkomsten, om, op basis van dit jaarverslag, te beoordelen in welke mate de Raad 2010-2013 van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren zijn opdracht heeft vervuld. Er zij aan herinnerd dat deze opdracht tot doel heeft te voorzien in de organisatie van een korps controlespecialisten, die alle waarborgen bieden inzake bevoegdheid, onafhankelijkheid en beroepseerlijkheid, zoals bepaald in artikel 3 van de wet van 22 juli 1953.

IBR - IRE

Deel I Algemene werkzaamheden

Raad
Vaktechnische
Commissies
Internationale
relaties

IBR - IRE

De Raad en zijn comités

Algemene werkzaamheden

Van links naar rechts: Raadslid Patricia LELEU, Secretaris-Penningmeester Eric MATHAY, Raadslid Tom MEULEMAN, Ondervoorzitter Daniel KRÖES, Raadslid Dirk SMETS, Voorzitter Michel DE WOLF, Raadslid Vincent ETIENNE, Secretaris-generaal David SZAFRAN, Raadsleden Marnix VAN DOOREN, Thierry DUPONT, Raynald VERMOESEN, Inge SAEYS, Lieven ACKE, Adjunct-Secretaris-generaal Isabelle MEUNIER en Raadslid Patrick VAN IMPE

De Raad heeft in 2012 19 keer vergaderd. Het Uitvoerend Comité en het Comité Wetgevende werkzaamheden hebben respectievelijk 19 en 12 keer vergaderd.

De Raad van het Instituut heeft, korte tijd na elke vergadering, een samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden en behandelde onderwerpen, andere dan de individuele dossiers, aan de bedrijfsrevisoren meegedeeld.

In het kader van de activiteiten die in dit Jaarverslag beschreven worden, heeft de Raad adviezen, omzendbrieven en mededelingen goedgekeurd waarvan het overzicht hierna wordt weergegeven. Zij dragen bij tot de ontwikkeling van de Auditrechtsleer in toepassing van artikel 30 van de wet van 22 juli 1953. Worden hieronder niet opgenomen: mededelingen die activiteiten aankondigen, openbare raadplegingen starten, enz.

IBR - IRE

Deel I

Algemene

werkzaamheden

De Raad en zijn comités

Adviezen, omzendbrieven en mededelingen

Adviezen

1. Advies 2012/01 – Opdracht van de bedrijfsrevisor bij de waardering van een vordering op een vennootschap in moeilijkheden, ter gelegenheid van de inbreng van deze vordering in het kapitaal van dezelfde vennootschap (20 januari 2012)
2. Advies 2012/02 – Gewijzigd artikel 110 van het Wetboek van vennootschappen – notie “dochterondernemingen van te verwaarlozen betekenis” (17 april 2012)
3. Advies 2012/03 – Artikel 206 van het Sociaal strafwetboek (20 september 2012)
4. Advies 2012/04 – Ontslag van de zetelende commissaris en benoeming van de opvolger (7 januari 2013)

Omzendbrieven

1. Omzendbrief 2012/01 – Waarde van een *comfort letter*/patronaatsverklaring (24 januari 2012)
2. Omzendbrief 2012/02 – Aanwezigheid op de vormingsseminaries (7 maart 2012)
3. Omzendbrief 2012/03 – Impact op de inhoud van de revisorale verslagen van de wet van 8 januari 2012 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen ingevolge richtlijn 2009/109/EG wat verslaggevings- en documentatieverplichtingen in geval van fusie en splitsing betreft (27 maart 2012)
4. Omzendbrief 2012/04 – Informatieverstrekking over *goodwill* met toepassing van IAS 36 in de geconsolideerde jaarrekeningen van de genoteerde vennootschappen (3 april 2012)
5. Omzendbrief 2012/05 – Overeengekomen specifieke procedures bij de controle van de jaarlijkse aangifte door een onderneming (verpakkingsverantwoordelijke) aan Fost Plus (15 mei 2012)
6. Omzendbrief 2012/06 – IAASB – *International Auditing Practice Note 1000 “Special Considerations in Auditing Financial Instruments”* (18 juni 2012)
7. Omzendbrief 2012/07 – Het verkrijgen binnen de wettelijke termijnen van de fiscale en sociale certificaten naar aanleiding van een controleopdracht over een inbreng in natura of een quasi-inbreng (16 juli 2012)
8. Omzendbrief 2012/08 – Vlaams Rekendecreet – uitbreiding van de taken van de bedrijfsrevisoren (17 juli 2012)
9. Omzendbrief 2012/09 – Gepastheid van de erelonen voor de wettelijke controle van jaarrekeningen – onmiddellijke mandaatmelding – herinnering (7 november 2012)
10. Omzendbrief 2012/10 – Vlaams Rekendecreet – uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 7 september 2012 inzake controle en *single audit* – referentiekaders van uitgebreide opdracht van de bedrijfsrevisor – timing (13 november 2012)
11. Omzendbrief 2012/11 – Gedragsregels voor de beoefenaars van economische vrije beroepen betreffende reclame en andere vormen van marketing (4 januari 2013)

IBR - IRE

De Raad en zijn comités

Algemene werkzaamheden

Mededelingen

1. Mededeling 2012/01 – Het ontslag van de bedrijfsrevisor en de toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor – met model ontslagbrief (4 januari 2012)
2. Mededeling 2012/02 – Herinnering aan de verplichtingen van de commissaris in het kader van de huidige crisis (16 januari 2012)
3. Mededeling 2012/03 – Mededeling aan de bedrijfsrevisoren en aangaande de gevolgen van het arrest nr. 187/2011 van het Grondwettelijk Hof aangaande de mede-eigendom (1 maart 2012)
4. Mededeling 2012/04 – Impact van de wet van 8 januari 2012 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen ingevolge richtlijn 2009/109/EG wat verslaggevings- en documentatieverplichtingen in geval van fusie en splitsing betreft (27 maart 2012)
5. Mededeling 2012/05 – Mededeling van de CFI met betrekking tot de landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals vastgesteld door de FAG en de te nemen maatregelen voor deze landen (2 april 2012)
6. Mededeling 2012/06 – Wijzigingen aan de wet van 22 juli 1953 (19 april 2012)
7. Mededeling 2012/07 – Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen (9 mei 2012)
8. Mededeling 2012/08 – Val-I-Pac: aankondiging wijziging van de controleprocedure en vrijstelling van controle voor het jaar 2011 (13 juni 2012)
9. Mededeling 2012/10 – *International Standard on Related Services (ISRS) 4400*: vertaling in het Nederlands en in het Frans (26 juni 2012)
10. Mededeling 2012/11 – Wijzigingen aan de vereffeningsprocedure van het Wetboek van vennootschappen (27 juni 2012)
11. Mededeling 2012/13 – Commissie *Corporate Governance* – Praktische vuistregel voor de procedure van de benoeming en eventuele herbenoeming van de commissaris (18 juli 2012)
12. Mededeling 2012/14 – Mededeling van de CFI met betrekking tot de landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals vastgesteld door de FAG en de te nemen maatregelen voor deze landen (27 juli 2012)
13. Mededeling 2012/15 – Begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's: "ISA-coach" (19 september 2012)
14. Mededeling 2012/17 – Voorbereiding op de invoering van ISQC 1 (20 november 2012)
15. Mededeling 2012/19 – Mededeling van de CFI met betrekking tot de landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals vastgesteld door de FAG en de te nemen maatregelen voor deze landen (17 december 2012)

IBR - IRE

Algemene werkzaamheden

De Raad en zijn comités

Studiedagen, informatiesessies en regionale avondontmoetingen

Studiedagen

1. Europese studiedag: De kwaliteit van de externe audit, een hefboom voor de Europese economie (10 februari 2012)
2. Rechtbanken, balies en bedrijfsrevisorat: actualiteiten inzake hun samenwerking en actualiteiten inzake ondernemingsrecht (12 oktober 2012)
3. De performantie-audit in de openbare en de non-profitsector (22 november 2012)

Informatiesessies

1. Ontwerp van norm inzake de toepassing van de ISAE en ISRS normen en Ontwerp van bijkomende norm met betrekking tot het commissarisverslag (24 september 2012)
2. Toepassing van de ISA's - Handboek intern kwaliteitsbeheersingssysteem: voorstelling van de nationale en internationale hulpmiddelen voor SME/SMP (17 oktober 2012)
3. Leidraden kwaliteitscontrole overeenkomstig de ISA's: een nieuwe aanpak (28 november 2012 en 3 december 2012)
4. Informatieverstrekking over *goodwill* met toepassing van IAS 36 in de geconsolideerde jaarrekeningen van de genoteerde vennootschappen (30 november 2012)

Regionale avondontmoetingen

1. Regio Luik-Henegouwen-Luxemburg-Namen (1 oktober 2012)
2. Regio Antwerpen-Limburg (11 oktober 2012)
3. Regio Oost- en West-Vlaanderen (16 oktober 2012)
4. Regio Brabant-Brussel (6 november 2012)

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

Daniel KROES, Ondervoorzitter van het IBR en Voorzitter van de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening

Samenstelling van de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening

Voorzitter de heer Daniel KROES

Ondervoorzitter de heer Félix FANK

Leden de dames Geneviève BUELENS, Marie-Noëlle GODEAU, Patricia LELEU en Marleen MANNEKENS en de heren Luis LAPERAL, Carl ROMBAUT, Dries SCHOCKAERT, Dirk VAN CLEEMPUT, Jacques VANDERNOOT en Olivier VERTESEN

Secretariaat mevrouw Inge VANBEVEREN

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

1. Begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's

Voor wat de organisaties van openbaar belang betreft, zijn de ISA's van toepassing op de controle van de financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie met betrekking tot de boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2012.

Wat de andere entiteiten betreft, zullen de ISA's van toepassing zijn op de controle van financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie met betrekking tot de boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014.

Voor de entiteiten bedoeld in de Specifieke norm inzake medewerking aan het prudentieel toezicht van 8 oktober 2010¹ waren de ISA's al in werking getreden op 12 januari 2011.

De Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening zet de uitwerking van het begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's in België² verder.

De werkgroep "ISA-implementatie" heeft het Handboek *ISA's voor KMO's* afgewerkt. Dit Handboek werd begin januari 2012 ter beschikking gesteld van de bedrijfsrevisoren en is vooral praktijkgericht, verduidelijkt de minimale documentatievereisten in het kader van de audit van een KMO, en bevat verscheidene templates. Deze werkgroep, voorgezeten door confrater Luis LAPERAL, was samengesteld uit Raadslid Inge SAEYS en de confraters Maarten LINDEMANS en Jan SMITS.

De werkgroep "Pack PE-KE" is gestart met het ontwikkelen van het "Pack PE-KE" (*Petites Entités – Kleine Entiteiten*), die de toepassing van de ISA's mogelijk maakt binnen deze entiteiten. Dit Pack is een bureauticool geïnspireerd op de tool ontwikkeld door de CNCC (Frankrijk) en aangepast aan de Belgische context. Het "Pack PE-KE" zal een aanvulling vormen bij de door het ICCI uitgewerkte controlevragenlijsten en zal de relevante gegevens hieruit bevatten.

2. Bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's) – *Het commissarisverslag in het kader van een controle van financiële overzichten overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen en andere aspecten met betrekking tot de opdracht van de commissaris*

Ingevolge de door de norm van 10 november 2009, houdende de toepassing van de ISA's in België, opgeheven controlenormen en -aanbevelingen, heeft de Raad van het Instituut op 12 juli 2012 een ontwerp van bijkomende norm bij de in België zijnde internationale auditstandaarden (ISA's) aan openbare raadpleging voorgelegd.

Deze bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's neemt de Belgische specifieke vereisten in aanmerking met betrekking tot het commissarisverslag, in het bijzonder de artikelen 140, 142, 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen. Ook andere aspecten verbonden aan het commissarismandaat, zoals de schriftelijke bevestigingen, worden door deze bijkomende norm beoogd. Tevens worden de voorwaarden vastgesteld waarbij de commissaris moet overgaan tot het opstellen van een verslag van niet-bevinding, alsook de toe te passen werkzaamheden bepaald betreffende het neerleggen van de (geconsolideerde) jaarrekening, van het jaarverslag en van het commissarisverslag.

De openbare raadpleging liep tot 15 oktober 2012.

IBR - IRE

1 Het betreft financiële instellingen en verzekeringsondernemingen, met uitzondering van instellingen voor collectieve belegging en instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

2 Cf. IBR, Jaarverslag 2010, 13 en http://www.ibr-ire.be/nl/regelgeving/normen_en_aanbevelingen/isas/Pages/default.aspx.

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

Deze bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's werd door de Raad van het Instituut goedgekeurd op 23 november 2012 en werd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de Minister die bevoegd is voor Economie ter goedkeuring voorgelegd.

3. Norm inzake de toepassing in België van de ISAE- en ISRS-standaarden

De Commissie Normen voor de beroepsuitoefening heeft, via haar werkgroep "Andere attesten", een ontwerp van norm inzake de toepassing in België van de ISAE- en ISRS-standaarden uitgewerkt. De Raad van het Instituut heeft op 15 juni 2012 dit ontwerp aan openbare raadpleging voorgelegd. Deze norm bevordert de toepassing van de internationale ISAE-standaarden voor de *assurance*-opdrachten alsook van de ISRS-standaarden voor de opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden en voor samenstellingsopdrachten. De Raad van het Instituut oordeelt immers dat de toepassing in België van deze internationale standaarden nodig is in het kader van de vraag van diverse belanghebbende partijen om met name *assurance* te verkrijgen omtrent informatie andere dan historische financiële informatie.

De openbare raadpleging liep tot 15 oktober 2012.

De norm werd door de Raad van het IBR goedgekeurd op 23 november 2012 en werd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de Minister die bevoegd is voor Economie ter goedkeuring voorgelegd.

4. Ontwerp van norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen

De Commissie Normen voor de beroepsuitoefening heeft, via haar werkgroep "Bijzondere opdrachten", een ontwerp van norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen uitgewerkt. Overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953, heeft de Raad van het Instituut dit ontwerp van norm op 12 oktober 2012 aan een openbare raadpleging voorgelegd. Dit project beoogt de huidige normen inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van handelsvennootschappen te wijzigen teneinde deze in overeenstemming te brengen met de huidige wettelijke bepalingen.

De openbare raadpleging liep tot 15 december 2012.

5. Ontwerp van norm inzake de toepassing van ISQC 1 in België

In het kader van de begeleidingsmaatregelen inzake de ISA's en ISQC 1, werd een werkgroep "ISQC 1" opgericht, waaraan leden van de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening, van de Commissie SME/SMP en van de Juridische commissie hebben deelgenomen.

Deze werkgroep heeft een ontwerpnorm voorbereid inzake de toepassing van ISQC 1 in België, alsook een ontwerp van omzendbrief betreffende de bijzonderheden verbonden aan de toepassing van ISQC 1 in België.

Overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953, heeft de Raad van het Instituut op 28 november 2012 het ontwerp van norm ter openbare raadpleging voorgelegd met een antwoordtermijn tot 28 januari 2013.

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

6. Brochure commissarisverslag

In het licht van de toepassing van de ISA's in België en van de goedkeuring van de bijkomende norm aan de in België van toepassing zijnde ISA's, heeft de subcommissie "Commissarisverslag" zijn werkzaamheden verder gezet met het oog op de publicatie in 2013 door het ICCI van het boek "Het commissarisverslag opgesteld in toepassing van de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen".

Deze subcommissie, voorgezeten door confrater Jacques VANDERNOOT, was samengesteld uit Raadslid Félix FANK, de confraters Freddy CALUWAERTS en Luis LAPERAL, alsook de heer Dries SCHOCKAERT en mevrouw Nathalie HOUYOUX, en heeft de belangrijkste werkzaamheden in 2012 beëindigd.

7. Andere attesten

De Commissie Normen voor de beroepsuitoefening heeft in 2012, via haar werkgroep "Andere attesten" voorgezeten door Raadslid Patricia LELEU, de mogelijkheden voor het beroep geanalyseerd om de competenties op het vlak van de audit/controle en de rapportering aan te wenden in andere domeinen dan de attestering van historische financiële informatie. Er bestaan verschillende wetten, koninklijke besluiten, decreten, etc. die de tussenkomst van een bedrijfsrevisor opleggen. Vaak blijven deze teksten heel algemeen over zijn tussenkomst en zijn verslagen. De werkgroep identificeert de gebieden waar een "andere attestering" vereist is door de Belgische wet- en regelgeving en tracht daarbij, in het licht van de invoering van de ISA's en van de ISAE- en ISRS-standaarden in de Belgische context, aan te geven hoe deze standaarden concreet worden toegepast.

Tevens werd een Cel "CREG" opgericht teneinde de overeengekomen specifieke procedures te beschrijven in het kader van de door CREG gepubliceerde Tariefbesluiten.

8. Bijzondere opdrachten

In 2012 heeft de werkgroep "Bijzondere opdrachten", voorgezeten door confrater Marleen MANNEKENS, zich vooral toegespitst op het aanpassen van de huidige normen inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen aan:

- de wet van 8 januari 2012 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen ingevolge richtlijn 2009/109/EG wat verslaggevings- en documentatieverplichtingen in geval van fusies en splitsingen betreft; en
- de aspecten van de grensoverschrijdende fusie en de oprichting en de omzetting van een SE en een SCE die intussen opgenomen zijn in het Wetboek van vennootschappen.

Vervolgens werden deze aanpassingen voorgelegd aan een *ad hoc* contactgroep "Fusies en splitsingen (IBR-IAB)", bestaande uit de voorzitter van de werkgroep "Bijzondere opdrachten", een raadslid van het IBR en een raadslid van het IAB.

Ten slotte heeft de Raad van het IBR op zijn vergadering van 28 september 2012 beslist om dit ontwerp van norm het voorwerp te laten uitmaken van een openbare raadpleging (*cf.* sectie 4).

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

9. Interne controle en risicobeheer

De richtlijnen over interne controle en risicobeheer, die werden uitgewerkt door de werkgroep binnen de Commissie *Corporate Governance*, werden op 10 januari 2011 gepubliceerd en onderworpen aan een openbare raadpleging¹. De Commissie Normen voor de beroepsuitoefening heeft hier via haar werkgroep “Interne controle” aan meegewerkt. Deze werkgroep werd samengesteld uit vertegenwoordigers van de permanente werkgroep van de Commissie *Corporate Governance* (Guberna, VBO en IBR), specialisten van genoteerde vennootschappen, vertegenwoordigers van het IBR en van het *Institute of Internal Auditors Belgium*.

De feedback, die ontvangen werd op de publieke raadpleging over deze richtlijnen, heeft aangetoond dat de beursgenoteerde ondernemingen praktische hulpmiddelen wensen bij de beschrijving van de interne controle- en risicobeheerssystemen. De werkgroep “Interne controle” heeft bijgevolg in 2012 een hulpdocument voor het opstellen van het verslag van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen (art. 96, § 2, 3°, W. Venn.) ontwikkeld.

Ondervoorzitter Daniel KRÖES en Raadsleden Lieven ACKE en Thierry DUPONT hebben het IBR in deze werkgroep vertegenwoordigd.

10. Varia

De Commissie Normen voor de beroepsuitoefening heeft in 2012 ook onder meer volgende onderwerpen behandeld:

- a) het advies 2012/03 van 20 september 2012 betreffende het artikel 206 van het Sociaal strafwetboek;
- b) de omzendbrief 2012/05 van 15 mei 2012 betreffende de overeengekomen specifieke procedures bij de controle van de jaarlijkse aangifte door een onderneming (verpakkingsverantwoordelijke) aan Fost Plus;
- c) de omzendbrief 2012/06 van 18 juni 2012 de door de IAASB gepubliceerde *International Auditing Practice Note 1000 “Special Considerations in Auditing Financial Instruments”*;
- d) de Commissie heeft de werkzaamheden van de stuurgroep *single audit* ondersteund, opgericht in het kader van het Vlaams Rekendecreet². Ondervoorzitter Daniel KRÖES en Raadslid Lieven ACKE hebben het IBR in deze stuurgroep vertegenwoordigd. De Commissie werkt aan voorbeeldverslagen ter uitvoering van deze nieuwe opdrachten;
- e) de Commissie *Corporate Governance* heeft tevens, in samenwerking met de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening, de “vuistregel voor de procedure van herbenoeming van de externe auditor ter garantie van een kwaliteitsvolle en transparante audit” uitgewerkt ter ondersteuning van de toepassing van bepaling 5.2/20 van de Belgische *Corporate Governance Code* betreffende de benoemingsprocedure van de commissaris³;

IBR - IRE

Deel I

1 De richtlijnen en het hulpdocument zijn te raadplegen op:

http://www.corporategovernancecommittee.be/nl/instrumenten/richtlijnen_interne_controle/default.aspx.

2 Decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof en het besluit van 7 september 2012 van de Vlaamse Regering betreffende controle en *single audit*.

3 http://www.corporategovernancecommittee.be/nl/instrumenten/vuistregels_externer_auditor/default.aspx.

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Normen

- f) de Commissie heeft in 2012 nauwgezet de internationale en Europese normatieve evoluties opgevolgd en heeft een actieve rol gespeeld bij de voorbereiding van de antwoorden van de Raad van het IBR op de *exposure drafts* en *invitation to comment* van de IAASB; commissielid Jacques VANDERNOOT werd bovendien aangeduid als *technical advisor* van de heer Marc PICKEUR in zijn hoedanigheid van *Board Member* van de IAASB.

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Vorming

Patrick VAN IMPE, Voorzitter van de Commissie Permanente Vorming

Samenstelling van de Commissie Permanente Vorming

Voorzitter de heer Patrick VAN IMPE

Leden de dames Gisèle VANDEWEERD en Véronique WEETS en de heren Pascal CELEN, Gino DESMET, Faska KHRUZ, Luc RAVERT, Karel TANGHE, Laurent VANDERLINDEN en Han WEVERS

Secretariaat de heer Stef VAN ATTENHOVEN

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de

Vaktechnische Commissies

Vorming

1. Algemeen

De Commissie Vorming vergadert jaarlijks gemiddeld zes keer. Het accent tijdens deze vergaderingen ligt op de samenstelling van het vormingsprogramma. Verder worden de evaluaties van de docenten besproken, wordt er al dan niet voorafgaande goedkeuring verleend aan de opleidingsprogramma's van de bedrijfsrevisorenkantoren, worden voorstellen voor nieuwe thema's besproken en beoordeeld, worden nationale en internationale juridische ontwikkelingen besproken (bv. *exposure drafts* IES) en komen nieuwe evoluties en ontwikkelingen rond opleidingen aan bod.

2. Criteria

De criteria die bij de opmaak van het vormingsprogramma voor ogen gehouden worden zijn:

- actualiteit: zo werden er in 2012-januari 2013 16 seminars georganiseerd rond de ISA's;
- opkomst: thema's waarop telkens opnieuw een groot aantal confraters inschrijven worden bijna jaarlijks in het programma opgenomen;
- kwaliteit: het invullen van de evaluaties is een zeer handig beoordelingsinstrument voor de Commissie;
- eigenheid: er worden heel wat onderwerpen enkel via dit programma aangeboden, bijvoorbeeld seminars rond audit en controle, plichtenleer, ISA's, consolidatie;
- afwisseling: elk jaar opnieuw wordt minstens 30% van het programma vernieuwd;
- praktijkgerichtheid: de Commissie is van mening dat elk seminarie idealiter een praktijkseminarie is, onder meer door gebruik van checklists, *templates* en *case studies*;
- de verwachtingen van de confraters: hun concrete opleidingsbehoeften, waarvan de Commissie in de eerste plaats op de hoogte is via de vele contacten op het terrein.

3. Kenmerken en statistieken

In 2012-januari 2013 werden in het totaal 97 seminars georganiseerd, waarvan 18 over een volledige dag en 79 over een halve. Bijna 40 % had betrekking op audit en controle, met voor het eerst zes seminars over audit en controle in de publieke sector. Ook nagenoeg 40 % van de seminars handelden over zowel ISA's als IAS/IFRS. De overige seminars behandelden thema's in verband met fiscaliteit, plichtenleer, recht, informatica en consolidatie. De meeste seminars van het afgelopen jaar genoten een ruime opkomst; 90 % van de deelnemers zijn bedrijfsrevisoren, de overige 10 % derden. Ze kenden wederom een hoge waardering, met gemiddelde evaluaties van bijna 8 op 10.

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Juridisch

Lieven ACKE, Voorzitter van de Juridische Commissie

Samenstelling van de Juridische Commissie

Voorzitter de heer LIEVEN ACKE

*Leden*¹ de dames Christine DARVILLE (Verbond van Belgische Ondernemingen), Ann DIRKX (Nationale Bank van België), Gilberte RAUCQ (ere-notaris) en Veerle VAN DE WALLE (Hoge Raad voor de Economische Beroepen) en de heren Jean-Philippe BONTE (bedrijfsjurist), Herman BRAECKMANS (professor UA – advocaat), Arnaud CLYBOUW (bedrijfsrevisor), Paul Alain FORIERS (professor ULB – advocaat), Hugues FRONVILLE (bedrijfsrevisor), Bertrand GUEVAR (bedrijfsrevisor) (*tot mei 2012*), Thierry LHOEST (FSMA), Jean-Paul KOEVOETS (bedrijfsrevisor), Koen MEESTERS (ACV), Henri OLIVIER (professor ULg), Luk OSTYN (bedrijfsrevisor), Daniel VAN CUTSEM (bedrijfsrevisor), Thierry VAN LOECKE (bedrijfsrevisor), Raynald VERMOESEN (bedrijfsrevisor) (*vanaf september 2012*) en Francis WALSCHOT (bedrijfsjurist)

Secretariaat de heren Steven DE BLAUWE, Erwin VANDERSTAPPEN en Victor YANGANDI

IBR - IRE

Deel I

¹ Deze personen zetelen in persoonlijke naam en verbinden geenszins de organisatie waaraan ze verbonden zijn.

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Juridisch

1. Algemeen

De Juridische Commissie verleent technische bijstand aan de organen van het Instituut door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer teneinde gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen.

De Juridische Commissie is niet enkel samengesteld uit bedrijfsrevisoren. Integendeel, de meerderheid van de leden van de Commissie zijn niet-bedrijfsrevisoren, personen uit de academische wereld, de advocatuur, het notariaat, de publieke overheden, de diverse maatschappelijke geledingen, enz. Bijgevolg creëert zij een unieke gelegenheid om ideeën en ervaringen met elkaar te confronteren. De opinies van de commissieleden vertegenwoordigen nochtans niet de instellingen waarvan zij afhankelijk zijn.

De aan de Juridische Commissie voorgelegde vragen hebben meestal betrekking op het vennootschapsrecht of op de voorschriften in verband met de organisatie van het beroep van bedrijfsrevisor. Bovendien heeft de Juridische Commissie aandacht voor de lopende of afgeronde wetgevende hervormingen die op de één of andere manier op het bedrijfsrevisoraat betrekking hebben.

De Juridische Commissie heeft in de loop van het jaar 2012 vijfmaal vergaderd.

De adviezen van de Juridische Commissie die door de Raad van het Instituut als bijzonder belangrijk voor het beroep worden beschouwd, worden bekend gemaakt als omzendbrief of advies onder de vorm van een e-mail aan de bedrijfsrevisoren en plaatsing op de website.

In 2012 werden de volgende omzendingen en adviezen van de Raad van het Instituut op voorstel van de Juridische Commissie bekendgemaakt:

- omzendbrief 2012/01 – Waarde van een comfort letter/patronaatsverklaring (24 januari 2012);
- advies 2012/01 – Opdracht van de bedrijfsrevisor bij de waardering van een vordering op een vennootschap in moeilijkheden, ter gelegenheid van de inbreng van deze vordering in het kapitaal van dezelfde vennootschap (20 januari 2012);
- advies 2012/04 – Ontslag van de zetelende commissaris en benoeming van de opvolger (7 januari 2013).

Eind 2012 publiceerde het Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisoraat (ICCI) het boek ICCI 2012-3, getiteld *Een overzicht van de adviezen van de Juridische Commissie van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (1988-2012)* dat werd uitgegeven door Maklu.

2. Werkgroep “entiteiten die geen commissaris hebben benoemd”

De door deze werkgroep eind 2011 aan de Juridische Commissie geformuleerde aanbevelingen werden begin 2012 aan de Raad van het Instituut voorgelegd, die hieruit een actieplan distilleerde.

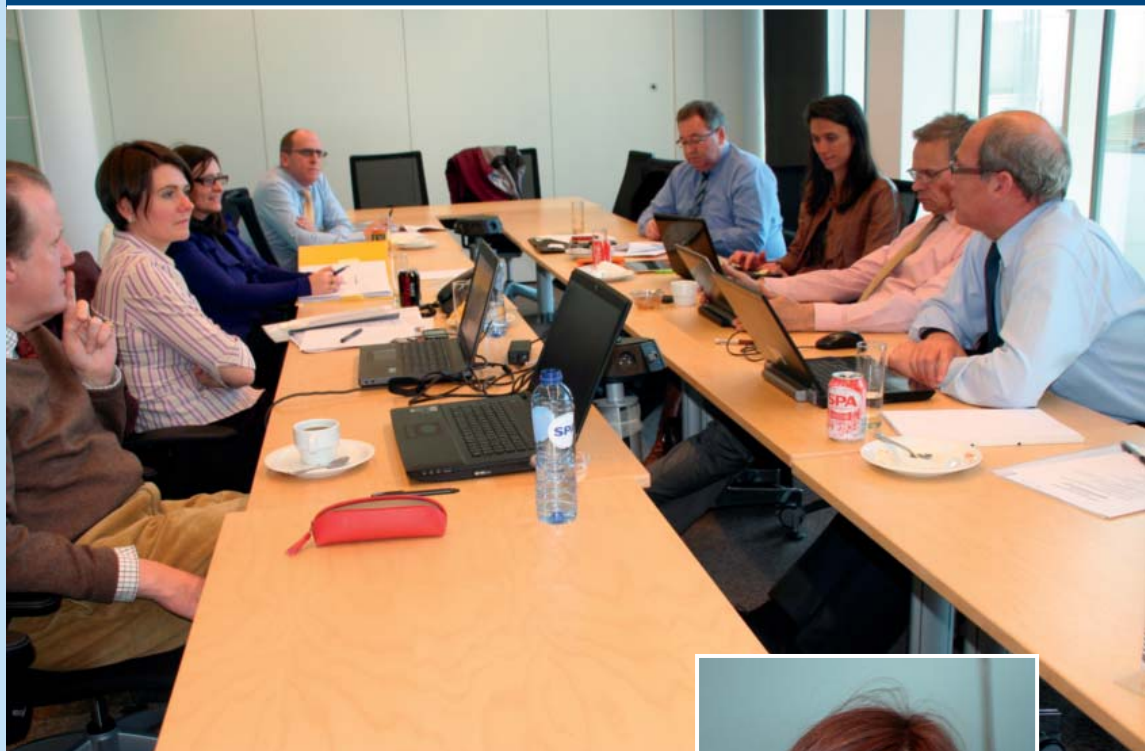
IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

SME/SMP

[Small and Medium Enterprises/Small and Medium Practices]

Inge SAEYS, Voorzitter van de Commissie SME/SMP

Samenstelling van de Commissie SME/SMP

Voorzitter mevrouw Inge SAEYS

Leden de dames Diane BREECH en Marie-Chantal DEBROUX-LEDDÉ en de heren Filip COBERT, Stéphane DE LOVINFOSSE, Vincent DE WULF, Ghislain DOCHEN (tot mei 2012), Thierry DUPONT, Jean NICOLET, Jean-Benoît RONSE DE CRAENE, Jan VAN BRABANT, Luc VLECK (tot mei 2012) en Guy VAN DE VELDE (vanaf mei 2012)

Secretariaat mevrouw Stéphanie QUINTART

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

SME/SMP

De Commissie is in de loop van 2012 acht keer samengekomen met het oog op de verwezenlijking van de verschillende punten van haar *Mission statement* 2010-2013. Het eerste luik beoogt de specifieke ondersteuning aan en samenwerking tussen de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren. Het tweede luik beoogt de promotie van een communicatie met betrekking tot het beroep van bedrijfsrevisor bij het publiek en in het bijzonder bij de cliënten-KMO's.

In dit kader onderzoekt de Commissie verder de nieuwe opdrachten zoals meer bepaald de due diligence-opdrachten, de alternatieve *assurance*-opdrachten en de beoordelings- en samenstellingsopdrachten. Met betrekking tot de due diligence-opdrachten, heeft de Raad van het Instituut, op voorstel van de Commissie, beslist om in 2013 een studiedag te organiseren over dit thema en over de overdracht van ondernemingen in het algemeen. Een subcommissie van deze Commissie werd opgericht met het oog op het voorbereiden van dit evenement, alsook van een publicatie over dit onderwerp die zal bestaan uit, enerzijds, de uiteenzettingen van de sprekers van de studiedag, en, anderzijds, modellen van documenten over de due diligence-opdracht. Deze publicatie zal begin 2014 worden verspreid.

In het kader van de begeleidingsmaatregelen voor de ISA's en de ISQC 1 heeft de Commissie de resultaten meegedeeld van een impactstudie met betrekking tot de invoering van ISQC 1. Deze studie werd eind 2011 uitgevoerd bij meer dan 25 *sole practitioners*, kleine bedrijfsrevisorenkantoren (van één tot drie bedrijfsrevisoren) en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren (van vier tot dertig bedrijfsrevisoren). Aan de hand van de resultaten heeft de Raad van het Instituut de Commissie de opdracht gegeven om een actieplan voor te stellen voor de implementatie van ISQC 1 en om na te denken over de bijzonderheden van deze toepassing in België. Te dien einde werd een gezamenlijke werkgroep van de Commissie SME/SMP, de Commissie Normen en de Juridische Commissie opgericht. De werkzaamheden hebben geleid tot het uitwerken van het ontwerp van norm voor de toepassing van ISQC 1 in België dat ter openbare raadpleging werd voorgelegd samen met een begeleidingsplan ("actieplan" genoemd) en een ontwerp van omzendbrief inzake de Belgische bijzonderheden. Er werd ook een mededeling [2012/17] gericht aan de bedrijfsrevisoren met het oog op de voorbereiding van de toepassing van de norm in België, meer bepaald aan de hand van de aanstelling van een ISQC 1-verantwoordelijke per bedrijfsrevisorenkantoor en van de terbeschikkingstelling van een ISA- en ISQC 1-coach.

Het Handboek "Intern kwaliteitsbeheersingssysteem", gebaseerd op ISQC 1 en opgesteld onder leiding van de Commissie, werd in april 2012 op de website van het ICCI gepubliceerd. Het is een aanpassing aan de Belgische context van het "Kwaliteitshandboek" (Deel A, B en C) van het Nivra, nu de NBA (Nederland), uitgewerkt door middel van de software Scienta en gebaseerd op ISQC 1, alsook op de "Guide to quality control for SMEs" van de IFAC en de "Practice note 26" van de APB (Verenigd Koninkrijk). Dit handboek wil uitgroeien tot een nuttig (maar niet verplicht) werk-instrument voor het kwaliteitsbeheer binnen de kantoren, via een groot aantal checklists en concrete voorbeelden. Het zal in 2013 door het ICCI worden bijgewerkt teneinde rekening te houden met meer bepaald het procedurehandboek inzake anti-witwassen van geld.

De Commissie volgde bovendien van dichtbij de activiteiten van de *Cel Sole (and Small) practitioners*, voorgezeten door confrater T. DUPONT, die in 2012 vier subregionale ontmoetingen heeft georganiseerd (Gent, Antwerpen, Luik en Brussel), waaraan telkens 12 à 17 personen hebben deelgenomen. Tijdens deze ontmoetingen werden hoofdzakelijk de inwerkingtreding van de ISA's en het ontbreken van beschikbare software besproken. Een overzicht van de bedenkingen zal begin 2013 worden gepubliceerd op het intranet van het IBR op de pagina "Bedrijfsrevisor voor de KMO". De Commissie heeft daarenboven beslist om opnieuw contact op te nemen met de softwareleveranciers met het oog op het verkrijgen van een stand van zaken over de ontwikkeling van de verschillende software. Begin 2013 zal hieromtrent een mededeling aan de bedrijfsrevisoren worden gericht.

De Commissie staat ook in voor de regelmatige bijwerking van de KMO-pagina van de nieuwe website van het IBR. Deze pagina bevat zowel documenten en informatie bestemd voor kleine en middelgrote ondernemingen, als nuttige informatie, instrumenten en documenten gewijd aan de dagelijkse praktijk van de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren.

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

SME/SMP

Bovendien heeft confrater Inge SAEYS, in de hoedanigheid van lid, op internationaal vlak actief deelgenomen aan het *Small and Medium Practices Committee* van de IFAC, alsook, samen met Giancarlo ATTOLINI, Voorzitter van het *Small and Medium Practices (SMP) Committee* van de IFAC, het woord gevoerd tijdens de op 17 oktober 2012 door het IBR georganiseerde informatiesessie over de beschikbare nationale en internationale tools voor SMPs.

Paul THOMPSON, *Deputy Director of SME affairs* van de IFAC, heeft ook één van de vergaderingen van de Commissie bijgewoond met het oog op een gedachtewisseling over de uitdagingen en werkzaamheden van de IFAC op het vlak van KMO's.

Confrater Philip COBERT heeft zich kandidaat gesteld om het IBR te vertegenwoordigen binnen de *SMP Ambassadors Task Force* van de FEE.

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Non-profit

Eric MATHAY, Voorzitter van de Commissie non-profit

Samenstelling van de Commissie Non-profit

Voorzitter de heer Eric MATHAY

Leden de dames Martine PIRET, Christine VANDEN BOSCH en Daniëlle VERMAELEN en de heren Johan CHRISTIAENS, André CLYBOUW, Johan DE COOMAN, Pol KERREMANS, Fernand MAILLARD, Romain SEFFER, Baudouin THEUNISSEN en Herman Jan VAN IMPE

Secretariaat mevrouw Alexia CAUWE

IBR - IRE

Deel I

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

 Non-profit

In 2012 heeft de Commissie Non-profit zes keer vergaderd.

De Commissie heeft daarbij de volgende onderwerpen behandeld:

- de commentaren op verschillende openbare raadplegingen van de IFAC, die pertinent waren voor de Commissie, met betrekking tot *Reporting Service Performance Information*; het werkprogramma 2013-2014 en de IPSAS;
- de antwoorden op een *Consultation Paper* van Eurostat in verband met de toepasbaarheid van de IPSAS bij de lidstaten van de EU;
- het herwerken van het model van bijzonder bestek voor de selectie van een commissaris en de aanpassing aan het model van bijzonder bestek, specifiek voor de Openbare Dienst van Wallonië (*Service Public de Wallonie*), in samenwerking met de SPW;
- de voorbereiding van een amendement op het voorstel van de Europese Commissie van een *Directive on Public Procurement*, die nog in de onderhandelingsfase zit;
- de aanbevelingen van Eurostat voor België en de beslissing van de Ministerraad van 15 juni 2012 waarbij een *High Level Task Force* wordt opgericht voor statistieken over de rekeningen van de overheidssector;
- het uniformiseren van het model van *reporting* van erkende sociale secretariaten, waarvoor een wetenschappelijke studie werd gerealiseerd;
- het voorstel tot het uniformiseren van het model van jaarrekening in de ziekenhuissector.

De Commissie heeft daarnaast ook de activiteiten gevolgd van de verschillende coördinatiecellen die onder haar ressorteren:

1. de coördinatiecel voor het Franstalig onderwijs, voorgezeten door confrater Fernand MAILLARD;
2. de coördinatiecel voor het Vlaams hoger onderwijs, voorgezeten door confrater Herman Jan VAN IMPE;
3. de coördinatiecel Mutualiteiten, voorgezeten door confrater Baudouin THEUNISSEN;
4. de coördinatiecel Politieke partijen, voorgezeten door confrater Jean-François CATS.

Tot slot heeft de Commissie Non-profit een studiedag georganiseerd op 22 november 2012 met als thema “de performantie-audit in de openbare en non-profitsector”, voorgezeten door Eric MATHAY. Het sprekerspanel tijdens de studiedag bestond uit eminente leden van de Belgische, Deense en Europese Rekenhoven, Belgische en buitenlandse bedrijfsrevisoren en vertegenwoordigers van IAVA, de IIA en de academische wereld. Tijdens deze studiedag – met bijna 200 deelnemers – werd dieper ingegaan op wat een performantie-audit precies inhoudt. Dit werd dan verder geïllustreerd aan de hand van verschillende casestudies uit de Belgische en internationale praktijk. De studiedag werd ten slotte afgesloten met een rondetafelgesprek, gemodereerd door de Voorzitter van het IBR, over de huidige en toekomstige rol van de bedrijfsrevisor in het kader van een performantie-audit.

IBR - IRE

Werkzaamheden van de Vaktechnische Commissies

Dirk SMETS, Voorzitter van de
Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden

Samenstelling van de Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden

Voorzitter de heer Dirk SMETS

Leden mevrouw Bénédicte VESSIE en de heren Gilbert BOMBAERTS, Joël BRANSON, Thomas CARLIER, Jean-François HUBIN, Fernand MAILLARD, Herwig OPSOMER, Jean-Louis SERVAIS, Daniel VAN CUTSEM, Hugo VAN PASSEL en Jean Pierre VINCKE

Secretariaat mevrouw Catherine MBANDA ESONGO

IBR - IRE

Werkzaamheden van de

Vaktechnische Commissies

Boekhoudkundige aangelegenheden

1. Opdrachten van de Commissie

De oprichting van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden in 2010 is in de eerste plaats bedoeld om het beroep van bedrijfsrevisor op een proactieve, snelle en doeltreffende wijze te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe wetten, regels en normen op boekhoudkundig vlak. Daarbij is het de opdracht van de Commissie om zich in het bijzonder te concentreren op initiatieven die beantwoorden aan twee cumulatieve criteria:

- *de wetten, regels, normen en adviezen dienen van algemeen belang te zijn.* Worden bijvoorbeeld niet geïmplementeerd, de specifieke verzoeken die ondernemingen op individuele basis richten aan de CBN om een afwijking te verkrijgen op de bestaande boekhoudregels;
- *de wetten, regels, normen en adviezen dienen betrekking te hebben op de beoefenaars van het auditberoep.*

De Commissie heeft ook de opdracht toe te zien op een goede samenwerking met het IAB en het BIBF omtrent de door de CBN uitgevoerde taken.

2. Werkzaamheden van de Commissie in 2012

Sinds haar oprichting in oktober 2010 heeft de Commissie beraadslaagd over acht discussienota's waaronder een nota over de opname van de personeelskosten van vrijwilligers in een NGO. Zij heeft ook gereageerd op 17 ontwerpadviezen van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, zoals de boekhoudkundige verwerking van een inbreng in eigendom in een burgerlijke vennootschap van gemeen recht of de boekhoudkundige verwerking van de tax shelter in hoofde van de productievennootschap. Op vraag van de Raad heeft zij ook een memorandum opgesteld dat dient te worden gericht aan de nieuwe leden van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen die in functie treden in 2013. Daarenboven heeft de Commissie twee ontwerpen van koninklijke besluiten en een wetsvoorstel onderzocht.

Het behoort niet tot de taken van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden om zich uit te spreken over de wetgevende en normerende initiatieven op internationaal vlak. Daarvoor bestaan andere kanalen. De Commissie volgt evenwel de evolutie in dit domein, meer bepaald dankzij de aanwezigheid van een aantal van haar leden in de *FEE-Accounting Working Party* en haar deelname aan de open debatten van de IFAC. Zo heeft de Commissie gereageerd op een aantal *exposure drafts* van de IFAC waaronder het ontwerp dat handelt over de manier waarop de financiële verslagen opgesteld worden binnen de openbare entiteiten en de Staten in het algemeen.

De Commissie vervult ook een rol van technische ondersteuning door het ICCI bij te staan in de voorbereiding van de antwoorden op boekhoudkundige vragen.

Het behoort eveneens tot de taken van de Commissie om een pedagogische rol op te nemen en boekhoudkundige aangelegenheden uit te leggen zowel binnen als buiten het auditberoep. Daarom heeft de Commissie een denkoefening gehouden over meer bepaald de voordelen en nadelen veroorzaakt door de boekhoudkundige en administratieve vereenvoudigingen voor de micro-entiteiten naar aanleiding van de wijziging van de Vierde en Zevende boekhoudrichtlijnen. Zij heeft haar opmerkingen en aanbevelingen meegedeeld in het kader van een rondetafelgesprek georganiseerd op initiatief van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen.

IBR - IRE

André KILLESSE, Erevoorzitter van het IBR,
Voorzitter van de FEE

1. *International Federation of Accountants (IFAC)*

1.1. Algemene vergadering van de IFAC

De Voorzitter van het Instituut, Michel DE WOLF, de Ondervoorzitter, Daniel KROES, de Erevoorzitter van het Instituut en voorgedragen Voorzitter van de FEE, André KILLESSE, en de Secretaris-generaal van het Instituut, David SZAFRAN, hebben deelgenomen aan de algemene vergadering (*Council*) van de IFAC en aan de workshops in Cap op 14 en 15 november 2012.

De CEO van de IFAC, Ian BALL, die zijn tweede mandaat beëindigt, heeft verslag uitgebracht over de activiteiten van de IFAC sinds 2002, in het bijzonder met betrekking tot de IPSAS en de interne beroepsbeoefenaars in het accountancyberoep (*professional accountants in business*). Hij heeft ook gewezen op het belang van de toekomstige rol van de IFAC in a) het verdere normaliseringsproces, b) de meningsuiting van de boekhoudkundige beroepen over gezamenlijke economische aangelegenheden, c) het promoten bij de regeringen van het beheer van overheidsrekeningen, alsook d) de context van de toename van de internationalisering in het beroep.

Tijdens het seminarie over geïntegreerde verslaggeving (*integrated reporting*) heeft Prof. M. KING (Zuid-Afrika), auteur van "*King report on integrated reporting*", de nadruk gelegd op het belang van een evolutie naar financiële verslaggeving aangevuld met niet-financiële informatie (duurzame ontwikkeling, risicobeheer, enz.).

IBR - IRE

Bij deze gelegenheid heeft de Secretaris-generaal beklemtoond dat in Europa en de Verenigde Staten, de verklaringen van bestuurders van beursgenoteerde vennootschappen over deugdelijk bestuur, risicobeheer en interne beheersing, het voorwerp uitmaken van een extern commissarisverslag. Hij heeft de vraag gesteld of de attestering van deze verslagen door een onafhankelijke externe auditor niet diende te worden gepromoot om de geïntegreerde verslaggeving te onderscheiden van andere marketingvormen. Prof. M. KING heeft hierop positief gereageerd en heeft beklemtoond dat het zelfs passend is om te evolueren van een beoordeling naar het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid.

Workshop kleine en middelgrote kantoren / kleine en middelgrote ondernemingen

Deze workshop behandelde hoofdzakelijk de tendens, onder Amerikaanse invloed en in het licht van de drempelverhogingen, om de audit van KMO's te vervangen door een nazicht, dat een mindere mate van zekerheid verschaft.

De Voorzitter van het Instituut heeft beklemtoond dat dit fenomeen kan leiden tot geloofwaardigheidsproblemen ten aanzien van de bestemmingen van jaarrekeningen (en in het bijzonder van de fiscale overheden in bepaalde landen), alsook een verbeterde concurrentiestrijd, ten koste van de kwaliteit, in de hand kan werken. Naar zijn mening vormt het opzetten van een effectief kwaliteitscontrolesysteem onder publiek toezicht, zelfs ten opzichte van opdrachten die een mindere mate van zekerheid verstrekken dan een controleopdracht, een noodzakelijke veiligheidsvoorziening.

Workshop Overheidssector

In het kader van deze workshop heeft de Secretaris-generaal de nadruk gelegd op het voorbeeld van de samenwerking tussen het Rekenhof, de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) en de bedrijfsrevisoren.

Workshop Deontologie

De Voorzitter van de IESBA en de panelleden hebben een uiteenzetting gegeven over de werkzaamheden van de Raad voor de internationale ethische standaarden voor de accountancy (*International Ethics Standards Board for Accountants, IESBA*) met betrekking tot de ter openbare raadpleging voorgelegde voorstellen tot wijziging van de Ethische Code van de IESBA op het vlak van de openbaarmaking van vermoedens van onwettige handelingen.

De meeste deelnemers aan de workshop waren er voorstander van om deze aangelegenheid onder de uitsluitende bevoegdheid van de nationale wetgevers te laten vallen vermits bescherming van de personen die dergelijke openbaarmaking verrichten enkel kan worden gewaarborgd via de nationale wetgeving.

De deelnemers hebben ook de nadruk gelegd op de moeilijkheid om een evenwicht te handhaven tussen enerzijds het algemeen belang van openbaarstellingen en anderzijds het beroepsgeheim.

Workshop Controleverklaring

De Voorzitter van de Raad voor de internationale controle- en assurancestandaarden (*International Auditing and Assurance Standards Board, IAASB*), Arnold SCHILDER, en het panel bestaande meer bepaald uit de heer David TWEEDIE, Voorzitter van het Schots Instituut en voormalig Voorzitter van de IASB, hebben een uiteenzetting gegeven over de ontwikkelingen op het vlak van de inhoud van de controleverklaring (toelichtingen van de auditor).

Workshop Diversiteit

De workshop handelde hoofdzakelijk over de integratie van vrouwen en minderheden in het beroep, vooral in het licht van de Zuid-Afrikaanse en Noord-Amerikaanse ervaring.

IBR - IRE

Internationale relaties

1.2. Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de IFAC

De Voorzitter van het Instituut en de Voorzitster van de SME/SMP-Commissie van het Instituut en lid van het SME/SMP-Comité van de IFAC, confrater Inge SAEYS, hebben deelgenomen aan het Forum van de IFAC over kleine en middelgrote kantoren, gehouden te Singapore op 19 maart 2012. De uitoefening van het beroep door deze kantoren, alsook de opdrachten bij kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) zijn een prioriteit geworden voor de IFAC, met de hieruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Confrater Inge SAEYS heeft in dit kader een workshop geleid die gericht is op het verwerven van inzicht in de manier waarop kleine en middelgrote kantoren kunnen worden bijgestaan bij de toepassing van de standaarden van de IAASB. Er werd ook uiteengezet welke IAASB-projecten van belang kunnen zijn voor deze kantoren. De Voorzitter van het Instituut heeft de wens uitgedrukt dat de IFAC richtlijnen zou uitwerken inzake de kwaliteitscontrole van kleine en middelgrote kantoren.

De Voorzitter van het Instituut en de Voorzitster van de SME/SMP-Commissie van het IBR, confrater Inge SAEYS, en de Secretaris-generaal hebben deelgenomen aan de door het IBR op 17 oktober 2012 georganiseerde informatiesessie over de ISA's, de ISQC 1 en de kleine en middelgrote kantoren, waarop de Voorzitter van het SME/SMP-Comité van de IFAC, Giancarlo ATTOLINI, het woord heeft gevoerd. Deze informatiesessie beoogde vooral de nadruk te leggen op de praktische hulpmiddelen die de IFAC en het ICCL ter beschikking stellen van de kleine en de middelgrote kantoren.

In november 2012 heeft de IFAC op haar website de bijgewerkte versie van het actieplan van het Instituut gepubliceerd onder de rubriek *Compliance Program*.

2. *Fédération des Experts Comptables Européens (FEE)*

2.1. Verkiezing van Erevoorzitter André KILESE tot Voorzitter van de FEE

André KILESE, Erevoorzitter van het Instituut, werd op de algemene vergadering van de FEE van 13 december 2012 verkozen tot Voorzitter van de FEE voor een mandaat van twee jaar.

Deze verkiezing getuigt van de erkenning door het Europees beroep van de volgehouden en kwalitatief hoogstaande werkzaamheden die de vertegenwoordigers van het Belgisch beroep van Europees niveau hebben verricht en in het bijzonder van de activiteiten onder leiding van Erevoorzitter André KILESE.

2.2. Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de FEE

Het Instituut heeft in 2012 zijn actieve rol binnen de FEE voortgezet, meer bepaald in meerdere werkgroepen en subgroepen van de FEE waarin het is vertegenwoordigd.

Het jaarverslag 2012 van de FEE zal beschikbaar zijn op haar website. Op deze site zal de bezoeker tevens de publicaties van de FEE kunnen raadplegen, waaronder de verschillende standpunten naar aanleiding van de voorstellen van de Europese Commissie inzake audit.

3. *Fédération Internationale des Experts comptables et Commissaires aux comptes francophones (FIDEF)*

3.1. 14de congres van de FIDEF – Boekarest

De Voorzitter van de FIDEF en Voorzitter van het Instituut, Michel DE WOLF, alsook confrater Thierry DUPONT, Voorzitter van het ICCL, hebben deelgenomen aan de workshops over de basisopleiding, de voortgezette opleiding en de wetenschappelijke samenwerking tussen de universiteiten en de beroepsorden in het kader van het 14de congres van de FIDEF dat plaatsvond in Boekarest op 25 en 26 mei 2012.

IBR - IRE

3.2. Belgische vertegenwoordiging bij de FIDEF

In 2012 heeft de Voorzitter van het Instituut de vergaderingen van de raad van bestuur van de FIDEF voorgezeten in zijn hoedanigheid van Voorzitter van de FIDEF, tot aan de algemene vergadering die op 3 oktober 2012 plaatsvond in de lokalen van de *Ordre des Experts-comptables*.

De Ondervoorzitter van het IAB en de Secretaris-generaal van het IBR hebben respectievelijk het IAB en het IBR vertegenwoordigd op de algemene vergadering van de FIDEF die een statutenwijziging heeft aangenomen waarbij de Ondervoorzitter van de FIDEF wordt benoemd twee jaar vóór de overname van het voorzitterschap, en niet langer één jaar vóór deze datum. Verder werd de heer Siaka TRAORE (Burkina Faso) door de algemene vergadering verkozen tot nieuwe Voorzitter voor een mandaat van twee jaar, en de heer Benoit VANDERSTICHELEN, Ondervoorzitter van het IAB, als één van de nieuwe bestuurders.

In deze context heeft de adviseur van de Secretaris-generaal van de *Organisation internationale de la francophonie* (internationale organisatie van Franssprekende landen) gewezen op de oprichting van een Franstalige bankvereniging, waarvan Febelfin lid is.

De raad van bestuur van de FIDEF, bijeengekomen in de marge van de algemene vergadering, heeft Michel DE WOLF, Voorzitter van het Instituut, benoemd tot Erevoorzitter van de FIDEF.

3.3. Platform diversiteit

Voorzitter Michel DE WOLF, Ondervoorzitter Daniel KRÖES, en Secretaris-generaal David SZAFRAN hebben deelgenomen aan de lancering van het platform voor de culturele diversiteit op het gebied van financiële verslaggeving, audit en financiën. Dit evenement vond plaats in Parijs op 3 oktober 2012 onder leiding van de FIDEF en met de steun van meer bepaald de *Conseil Supérieur de l'Ordre des experts-comptables*, die toen zijn congres hield.

Het coördinatiecomité van het platform omvat nu al een Engels-, Frans-, Arabisch- en Russischspreekende vertegenwoordiging. Het voorlopig voorzitterschap wordt waargenomen door Michel DE WOLF, Voorzitter van het Instituut.

4. Belgisch-Nederlandse gespreksgroep

In de Belgisch-Nederlandse gespreksgroep hebben de delegaties van de NBA, het IAB en het IBR hun standpunten uitgewisseld over het beroep in de twee landen. Op de in 2012 georganiseerde vergaderingen van deze gespreksgroep was het IBR vertegenwoordigd door de Voorzitter van het Instituut, Michel DE WOLF, de Ondervoorzitter Daniel KRÖES, confraters Dirk SMETS en Frans VAN RIE, alsook door de Secretaris-generaal, David SZAFRAN (op 22 maart 2012) en door de Algemeen afgevaardigde Europese aangelegenheden van het Instituut, Sandrine VAN BELLINGHEN (op 25 oktober 2012).

Tijdens deze vergaderingen werden volgende thema's besproken: de auditvoorstellen van de Europese Commissie, het gebruik van sociale netwerken voor communicatieve doeleinden, de Belgisch-Nederlandse coördinatie met betrekking tot de FEE, de EFAA, het voorontwerp van Deontologische Code van de bedrijfsrevisoren, de ronseling en de kwaliteitscontrole binnen de Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants (NBA) en het IAB.

5. Bilateraal Frans-Belgisch Comité

In 2005 heeft de Raad, samen met de CNCC, naar analogie met de oprichting van de bilaterale Belgisch-Nederlandse gespreksgroep, een bilateraal Frans-Belgisch Comité opgericht. Het is langs Belgische zijde samengesteld uit Voorzitter Michel DE WOLF, Ondervoorzitter Daniel KRÖES, Erevoorzitter André KILLESSE, confrater Baudouin THEUNISSEN en de Secretaris-generaal David SZAFRAN.

IBR - IRE

Internationale relaties

Het Frans-Belgisch Comité is bijeengekomen op het Instituut op 1 juni 2012. Op deze vergadering werden volgende thema's besproken: de Frans-Belgische coördinatie met betrekking tot de IFAC, de FIDEF en de FEE, waaronder de evolutie van het bestuur van de FEE, de wetgeving rond overheidsopdrachten, de geïntegreerde verslaggeving, de vertaling van de ISA's, het voorontwerp van Deontologische Code van de bedrijfsrevisoren, het Franse pack voor de organisaties van openbaar belang en het Franse pack voor de kleine ondernemingen dat door de confraters wordt gebruikt om te weten hoe de audit in een kleine onderneming dient te worden uitgevoerd.

Voor het overige werden de vertegenwoordigers van de CNCC, met name Yves NICOLAS en Francine BOBET, Ondervoorzitters, Vincent BAILLOT, Erevoorzitter, Gilles VERMEREN, Erevoorzitter van de CRCC van Reims, Régis GOSSAERT, Voorzitter van de CRCC van Douai, Jean-Claude DELESPAUL (DIPAC) en Jean-Luc DOYLE (DIPAC) uitgenodigd door de Raad van het Instituut die diezelfde dag bijeenkwam ter bespreking van de auditvoorstellen van de Europese Commissie, alsook van de voorstellen tot hervorming van de boekhoudrichtlijnen.

6. Werkgroep *Public Company Accounting Oversight Board* (PCAOB)

In de loop van het jaar 2012 werden de werkzaamheden hervat van de werkgroep PCAOB, voorgezeten door Raynald VERMOESEN, Raadslid van het IBR en Voorzitter van de Commissie Kwaliteitscontrole. Dit gebeurde naar aanleiding van de regels goedgekeurd door de *Securities and Exchange Commission* (SEC) van de Verenigde Staten in augustus 2009 die alle bij de PCAOB geregistreerde kantoren ertoe verplichten aan laatstgenoemde onder meer het *Annual Report Form* (*form 2*) over te maken, met het oog op het bijwerken van de gegevens die vrijgegeven werden ten tijde van de registratie van de kantoren. De werkgroep heeft zich ook gebogen over de voorbereiding van de inspecties die door de PCAOB in België zouden kunnen worden uitgevoerd.

7. ISAR – UNCTAD (Verenigde Naties)

Ter gelegenheid van de 29e jaarlijkse zitting van de Verenigde Naties in Genève in november 2012 over de audit en de boekhouding (ISAR – UNCTAD), werd de Secretaris-generaal verkozen tot Ondervoorzitter (*cum* verslaggever). De zitting werd gewijd aan "*Regulatory and Institutional Foundations for High-quality Reporting*". Deze interministeriële groep experts is samengesteld uit zowat 130 regeringsdelegaties.

Bij deze gelegenheid lichtte de Secretaris-generaal de standpunten van het IBR toe over onder meer de rol van de auditors in de publieke sector (bijvoorbeeld het concept *single audit* in het Vlaamse Gewest), de rol van de auditors in verband met niet uitsluitend financiële informatie (interne controle, duurzame ontwikkeling, enz.) en de internationale boekhoudkundige normen in de publieke sector (IPSAS).

De UNCTAD heeft een ontwerp van vragenlijst opgesteld (*Accountancy Development Toolkit*) met het oog op een evaluatie door de lidstaten van het organisatieniveau van de economische beroepen en de toepassing van internationale boekhoudkundige en auditnormen. België zal in 2013 onderworpen worden aan een dergelijke evaluatie, bestaande uit zo'n 500 vragen en gecoördineerd door de FOD Economie en de Secretaris-generaal van het IBR, in overleg met de andere betrokken organismen.

IBR - IRE

Deel II - Activiteiten onder publiek toezicht

inzake het beheer van de bedrijfsrevisoren
en de revisorale opdrachten

Toegang tot
het beroep

Openbaar
register

Kwaliteits-
controle

Toezicht

Tucht

IBR - IRE

Toegang tot
het beroep

Activiteiten onder publiek toezicht

Patrick VAN IMPE,
Voorzitter van de Stagecommissie

Samenstelling van de Stagecommissie

<i>Voorzitter</i>	de heer Patrick VAN IMPE
<i>Leden van de Raad</i>	de heren Félix FANK, Eric MATHAY en Tom MEULEMAN
<i>Externe leden</i>	de dames Martine BLOCKX, Marleen DEFOER en Vinciane MARICQ en de heren Boudewijn CALLENS, Fabio DE CLERCQ en Luc VERRIJSSEN
<i>Technische adviseurs</i>	de heren Dirk STRAGIER en René VAN ASBROECK
<i>Secretariaat</i>	mevrouw Astrid VAN DROOGENBROECK

IBR - IRE

Deel II

Activiteiten onder

publiek toezicht

Toegang tot het beroep

Het Instituut organiseert via de Stagecommissie de driejaarlijkse stage en de aanverwante beroepspraktijken bij een bedrijfsrevisor.

1. Toelatingsexamen

De organisatie van het toelatingsexamen is een bevoegdheid van de Examencommissie, die haar werkzaamheden onafhankelijk van de Stagecommissie uitoefent.

De Examencommissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter de heer Henri OLIVIER (HEC-ULg)

Leden de dames Martine BLOCKX (ULB), Catherine DENDAUF (FUNDP), Ann GAEREMYNCK (K.U. Leuven), Ann JORISSEN (UA) en Danielle SOUGNÉ (HEC-ULg) en de heren Joel BRANSON (VUB), Boudewijn CALLENS (Lessius), Ignace DE BEELDE (UGent), Yves DE CORDT (UCL), Michel J. DE SAMBLANX (UA), Pascal MINNE (Solvay), Denis PHILIPPE (ICHEC/UCL) en Patrick VAN IMPE (Lessius).

De Examencommissie heeft in 2012 twee keer vergaderd met als doel de goedkeuring van de vragen voor de toelatingsexamens en de lijst met referentiewerken evenals de deliberatie van de examensessie van oktober 2012.

2. Contact met de universiteiten en hogescholen van het lange type met economische oriëntatie

De Stagecommissie heeft haar contacten met de universiteiten en hogescholen van het lange type met economische oriëntatie betreffende de dossiers van de kandidaten voor de IBR-toelatingsexamens en de voorwaarden voor de toekenning van vrijstellingen, ook dit jaar voortgezet.

In het eerste semester van 2012 werden de verschillende contactpersonen binnen de onderwijsinstellingen uitgenodigd om hun feedback omtrent het elektronische systeem voor de behandeling van de toelatingdossiers mee te delen. Op basis van de ontvangen reacties werden de nodige stappen ondernomen teneinde de werking van dit systeem te optimaliseren.

Beide partijen zijn tot de conclusie gekomen dat met behulp van het elektronische systeem, het beheer en de opvolging van de toelatingdossiers op een vlottere en efficiëntere manier gebeurt. Er zullen in nauwe samenwerking met de onderwijsinstellingen blijvende inspanningen worden geleverd teneinde de analyse van de toelatingdossiers te vereenvoudigen.

3. Bekwaamheidsexamen 2012

De twee zittijden van het bekwaamheidsexamen werden zoals gewoonlijk in de periodes mei/juni en november/december georganiseerd.

Het examen bestond uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte.

De mondelinge proeven werden afgenomen door een jury van vijf personen, waaronder een universiteitsprofessor of professor van het hoger onderwijs van het lange type die de jury voorzit, drie bedrijfsrevisoren en een vertegenwoordiger van de economische en sociale wereld.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toegang tot het beroep

De verschillende Voorzitters van de kamers van de jury voor het bekwaamheidsexamen zijn:

- **Nederlandstalige kamers:**
 NL1: De heer Karel M. VAN OOSTVELDT;
 NL2: De heer Christoph VAN DER ELST, UGent;
 NL 3: Mevrouw Marleen WILLEKENS, K.U. Leuven;
 NL 4: De heer Herman BRAECKMANS, UA;
 NL 5: De heer Carl REYNS, UA (tot augustus 2012);
 Mevrouw Ann JORISSEN, UA (vanaf september 2012).
- **De Franstalige kamers:**
 FR 1: De heer Paul-Alain FORIERS, ULB;
 FR 2: De heer Georges HÜBNER, HEC-ULg;
 FR 3: De heer Yves DE CORDT, UCL;
 FR 4: Mevrouw Danielle SOUGNÉ, HEC-ULg.

De Stagecommissie heeft in het eerste semester van 2012 een onderhoud gehad met de verschillende effectieve en plaatsvervangende juryvoorzitters. Tijdens dit onderhoud werden gedachten uitgewisseld over de organisatie en de doelstellingen van het bekwaamheidsexamen, teneinde specifiekere richtlijnen aan de juryleden te kunnen meedelen.

4. Statistieken

Hieronder worden de voornaamste statistieken inzake de toelatingsexamens, het aantal stagiairs en het bekwaamheidsexamen weergegeven:

- Toelatingsexamens

2012	Deelnemers	Geslaagd
F	129	28 (22%)
N	339	100 (29%)
Totaal	468	128 (27%)

- Bekwaamheidsexamens

2012		Aantal kandidaten	Aantal eerste deelnames	Geslaagd
Mei/Juni	F	9	8	4 (44%)
	N	15	9	9 (60%)
	Totaal	24	17	13 (54%)
Nov/Dec	F	24	16	11 (46%)
	N	39	25	17 (44%)
	Totaal	63	41	28 (44%)
Totaal van de twee zittijden	F	33	24	15 (45%)
	N	54	34	26 (48%)
	Totaal	87	58	41 (47%)

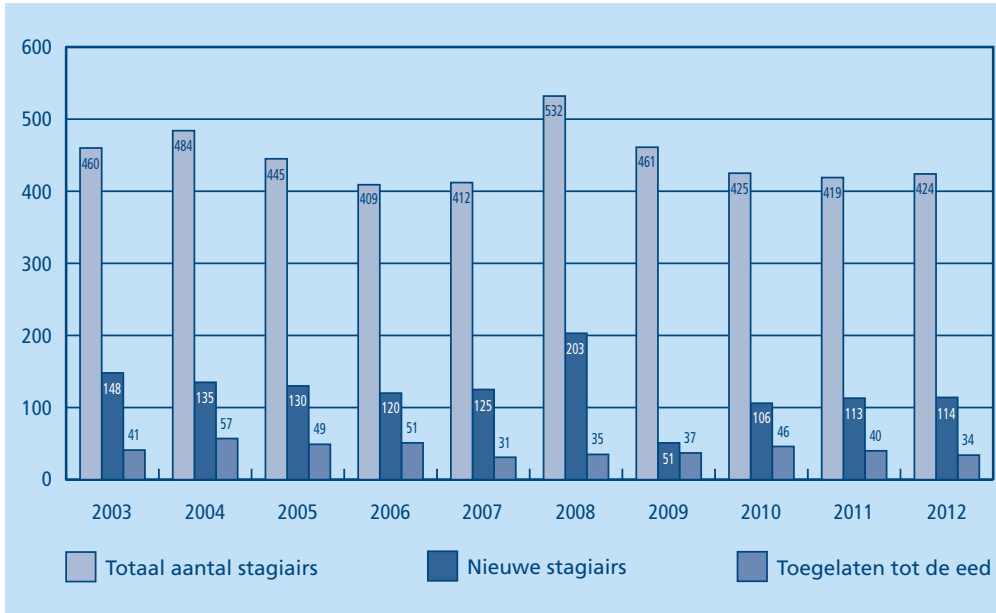
IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toegang tot het beroep

- Evolutie van het aantal stagiairs

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Inschrijving in het openbaar register

De wetgever heeft de Raad van het Instituut de opdracht toevertrouwd om een openbaar register bij te houden waarin de bedrijfsrevisoren – dit zijn zowel de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen als de bedrijfsrevisorenkantoren – worden geregistreerd [artikel 10 van de wet van 22 juli 1953]. De bedrijfsrevisoren zijn in België de wettelijke auditors in de zin van de richtlijn 2006/43/EG.

De bedrijfsrevisoren natuurlijke personen worden in het openbaar register ingeschreven op voorlegging van het uittreksel van het proces-verbaal van de eedaflegging en wordt van kracht op de dag ervan. Een bedrijfsrevisorenkantoor wordt in het openbaar register ingeschreven met ingang van de dag waarop de Raad van het Instituut de gunstige beslissing nam tot registratie.

De auditors en de auditororganisaties van derde landen die de controle uitvoeren van de enkelvoudige jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een onderneming met statutaire zetel in een derde land en waarvan de effecten in België mogen verhandeld worden, worden als zodanig afzonderlijk geregistreerd in het openbaar register.

De openbare registergegevens worden elektronisch opgeslagen. Het register kan geraadpleegd worden op de website van het Instituut.

Verder kan op de website van het IBR ook de lijst van netwerken worden geraadpleegd. De netwerken worden op uniforme wijze gelijst op basis van de gegevens die worden meegedeeld door de bedrijfsrevisoren [cf. omzendbrief 2011/8 en mededeling 2011/6 van 29 juni 2011 van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren inzake de te verstrekken informatie door de bedrijfsrevisoren bij lidmaatschap van een netwerk en de reikwijdte van een netwerk].

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

Publiek toezicht op de toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

De Procureur Generaal ziet, als orgaan van het systeem van publiek toezicht, toe op de registerinschrijving door de Raad van het Instituut. Elke beslissing van de Raad tot inschrijving of herinschrijving van een kandidaat-bedrijfsrevisor of waarbij de hoedanigheid van bedrijfsrevisor wordt ingetrokken, is vatbaar voor beroep vanwege de Procureur Generaal bij het Hof van Beroep. Deze beslissingen worden dan ook door de Voorzitter van het Instituut gemeld aan de Procureur Generaal, zodat deze desgevallend binnen een termijn van veertig dagen, te rekenen vanaf de betekening van de beslissingen van de Raad, beroep kan aantekenen bij de Commissie van Beroep.

1. Wijzigingen in het register in 2012

1.1 Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen

Nieuwe inschrijvingen – artikel 5 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 2 van het erkenningsreglement

BOSCHMANS Christophe (A02353), BRAYE Gauthier (A02369), CLAESSEN Koen (A02389), CORDONNIER Vanessa (A02391), DELAHAUT Delphine (A02362), DELCOUR Vincent (A02356), DESSEYN Annelies (A02377), DEWOLF Christophe (A02395), EL BOUDAATI Abdellatif (A02388), FRANCOIS Julien (A02364), GISTELINCK Cedric (A02384), GORLIER Benjamin (A02357), HEYLEN Yannick (A02371), HOUL Chehrazad (A02380), JANSSEN Olaf (A02367), JORION Axel (A02363), KNAEPEN Philippe (A02378), LOMBAERTS Ellen (A02372), MAETENS Joeri (A02381), MEUNIER Laetitia (A02352), MISSART Corinne (A02358), MOUTON Mieke (A02373), MPASINAS Valérie (A02385), MUylaERT Kurt (A02374), NOLF Stéphane (A02392), OSTYN Jurgen (A02387), PALMANS Bart (A02375), PICARD Christophe (A02359), POTTERS Koen (A02366), QUITTELIER Tom (A02368), RENS Tim (A02383), SCHMETZ Christian (A02370), TEIRLINCK Jeroen (A02376), TINDEMANS Ellen (A02379), VAN ACKER Tineke (A02390), VAN CAMP Carmen (A02365), VANDECAPPELLE Dieter (A02360), VAN DEN MAEGDENBERGH Miet (A02393), VANHELMONT David (A02361), VAN HOUT Stijn (A02354), VAN WONTERGHEM Eva (A02394), VERSLYPE Jeroen (A02386), VILLAIRE Emmanuel (A02382), WEVERS Franky (A02355)

Ontslag – artikel 17 van het erkenningsreglement

BERGER Pierre P. (A00557), BRECX Dirk (A01010), BURGELMAN Alexandra (A00465), CAYTAN Johny (A00847), CHABERT Danny (A01128), DAEMS Christoph (A02013), DE BACKER Guy (A01233), DE KEULENAER Ludo (A00860), DE LANDSHEER Jan Frank (A00512), DELCOUR Vincent (A02356), DODEMONT Jean (A00692), Doms Willy (A00802), GUEVAR Bertrand (A00643), Hof Gerard (A00718), JOIRIS Jean-Marie (A00791), Joos Chantal (A01270), Joos Ronny (A01915), JOURDE Ronald (A01427), MOTMANS Tom (A02015), POTEI Guillaume (A01850), PREUD'HOMME André (A01176), VAN DEN BRANDEN Erik (A01795), VAN ELSACKER Luk (A01808), VAN STEENVOORT Marc (A01159), VERBEURGT Thierry (A01104), VERCAUTEREN Jan (A01307)

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 2 van de wet van 22 juli 1953

MAS Jan (A00428)

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement

DE NUL Roger (A01412)

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953

PIRENNE Joseph (A00472)

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

Aantal bedrijfsrevisoren natuurlijke personen opgesplitst per taalgroep	op 31.12.2011	op 31.12.2012
Totaal	1.036 ¹	1.050 ²
taalgroep Nederlands	679	687
taalgroep Frans	357	363

Toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor – artikel 11, § 2 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 4, § 1 van het huishoudelijk reglement

BERGER Pierre P. (A00557), BRECX Dirk (A01010), BURGELMAN Alexandra (A00465), CAYTAN Johny (A00847), DE BACKER Guy (A01233), DE LANDSHEER Jan Frank (A00512), DELBROUCK Michel (A00738), DODEMONT Jean (A00692), DOMS Willy (A00802), GUEVAR Bertrand (A00643), HOF Gerard (A00718), LELIE Etienne (A00824), MAEYNINCKX Roger (A01513), MAS Jan (A00428), VAN DE WEYER Jozef (A01019), VAN HOECKE Marc (A00810), VAN REUSEL Eric (A00581), VAN STEENVOORT Marc (A01159)

Overlijden

In de loop van het jaar heeft de Raad het overlijden vernomen van de bedrijfsrevisor PIRLOT Philippe (A01697) en de erebedrijfsrevisoren DAERDEN Michel (A00521), HILLEN Jan J. (A00639) en SILLS Michael M.R. (A00962).

De Raad betuigt zijn oprechte deelneming aan de families van de overledenen.

1.2 Bedrijfsrevisorenkantoren

Inschrijving bedrijfsrevisorenkantoren – artikel 6 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 3 van het erkenningsreglement

B00816 – SPRL Cathy DUCHESNE, Réviseur d'entreprises et Expert-comptable
 B00817 – BVBA C. De Keyser Bedrijfsrevisor - Réviseur d'Entreprises
 B00818 – Comm. V Kristof Planquette Bedrijfsrevisor
 B00819 – BVBA VOSSEN en compagnie
 B00820 – BVBA Corine Magnin SPRL
 B00821 – BVBA BOES JOSEPH-MICHEL BEDRIJFSREVISOR
 B00822 – BVBA Dirk Beunen
 B00823 – SPRL DANVOYE & C°
 B00824 – Comm. V Bart Palmans Bedrijfsrevisor
 B00825 – BVBA Paul Eelen
 B00826 – Comm. V Kenneth Vermeire
 B00827 – Maatschap DDD & Co, bedrijfsrevisoren
 B00828 – BVBA ALLEGRISIMO BEDRIJFSREVISOREN
 B00829 – BVBA D. ENGELLEN, BEDRIJFSREVISOR
 B00830 – BVBA Marleen Defoer

Ontslag van bedrijfsrevisorenkantoren – artikel 17 van het erkenningsreglement

B00018 – BVBA LUYTEN, MEYNENDONCKX & Partners-Bedrijfsrevisoren
 B00099 – SPRL DENEBOURG, SCHOOLS & Cie
 B00110 – BVBA CLEPPE, KEUNEN & Partners
 B00149 – SPRL B. GUEVAR & C°

IBR - IRE

1 Waarvan 116 bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren overeenkomstig artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.
 2 Waarvan 136 bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren overeenkomstig artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar register

B00223 – BVBA LUDO DE KEULENAER
 B00229 – SCRL HOSTE, ROUSSELLE & ASSOCIES
 B00239 – BVBA Chantal JOOS, Bedrijfsrevisor/Reviseur d'entreprises
 B00257 – BVBA Patrick Camu
 B00266 – BVBA Inge BOETS
 B00273 – BVBA Daniel VAN CUTSEM
 B00285 – BVBA Pierre Berger
 B00346 – BVBA EDDY LOOTS, bedrijfsrevisor
 B00392 – SCRL BDO DFSA Réviseurs d'Entreprises - Bedrijfsrevisoren
 B00435 – BVBA DIRK BRECX
 B00525 – SPRL Philippe Longestaey, Réviseur d'entreprises-bedrijfsrevisor
 B00545 – BVBA JEAN VANDERHAEGEN
 B00599 – BVBA M. Van Steenvoort
 B00613 – CVBA SALUSTRO REYDEL
 B00641 – BVBA LEO VAN STEENBERGE
 B00688 – Comm. V BERGER & Co

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement

Er zijn geen gevallen te melden.

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953

Er zijn geen gevallen te melden.

Aantal bedrijfsrevisorenkantoren opgesplitst volgens juridische vorm	op 31.12.2011	op 31.12.2012
Totaal	512	207
Maatschap	5	6
BVBA	435	429
CVBA	42	39
Comm. V.	27	30
NV	2	2
VOF	1	1

1.3 Auditors en auditorganisaties van derde landen

Nieuwe inschrijvingen – artikel 7 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 6 en/of 7 van het erkenningsreglement

D00005 – Limited Liability Partnership PricewaterhouseCoopers
 D00006 – Inc KPMG Inc
 D00007 – Partenariat Amit, Halfon

Aantal auditorganisaties derde landen	op 31/12/2011	op 31/12/2012
Totaal	4	7

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Openbaar
register

2. Wijzigingen in de lijst van de netwerken in 2012

Nieuwe inschrijvingen

N00039 – ACF GROUP
 N00026 – Auditas
 N00027 – Baker Tilly International
 N00037 – DB AUDIT
 N00036 – André, De Bonhome et associés
 N00034 – deggrande, verschueren
 N00029 – gdp
 N00033 – HNC°
 N00035 – JPA International
 N00025 – L.M.
 N00030 – LMDC
 N00038 – roels,criel - fiduro
 N00032 – Russell Bedford International
 N00028 – Toubeau, Vanden Bosch
 N00031 – VPC

	Aantal gelijste netwerken	op 31/12/2011	op 31/12/2012
Totaal		24	39

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteits- controle

Raynald VERMOESEN, Voorzitter
van de Commissie Kwaliteitscontrole

Samenstelling van de Commissie Kwaliteitscontrole

<i>Voorzitter</i>	de heer Raynald VERMOESEN
<i>Plaatsvervangend voorzitter</i>	de heer Thierry DUPONT
<i>Effectieve leden</i>	de heren Gert CLAES, Dirk CLEYMANS (vanaf maart 2012), Piet DEMEESTER, Fernand MAILLARD, Jan VAN BRABANT, Marnix VAN DOOREN (secretaris) en Boudewijn VAN USSEL (tot september 2012)
<i>Plaatsvervangende leden</i>	de dames Pascale TYTGAT en Martine VERMEERSCH en de heren Pierre Hugues BONNEFOY CUDRAZ, Pierre LERUSSE en Luc VERRIJSSEN
<i>Secretariaat</i>	de dames Julie BOGDAN, Catherine MBANDA ESONGO en Isabelle MEUNIER en de heren Wouter DE BRABANDERE (tot juli 2012), Stéphane FOLIE en Bart VAN HAVER (vanaf november 2012)

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteitscontrole

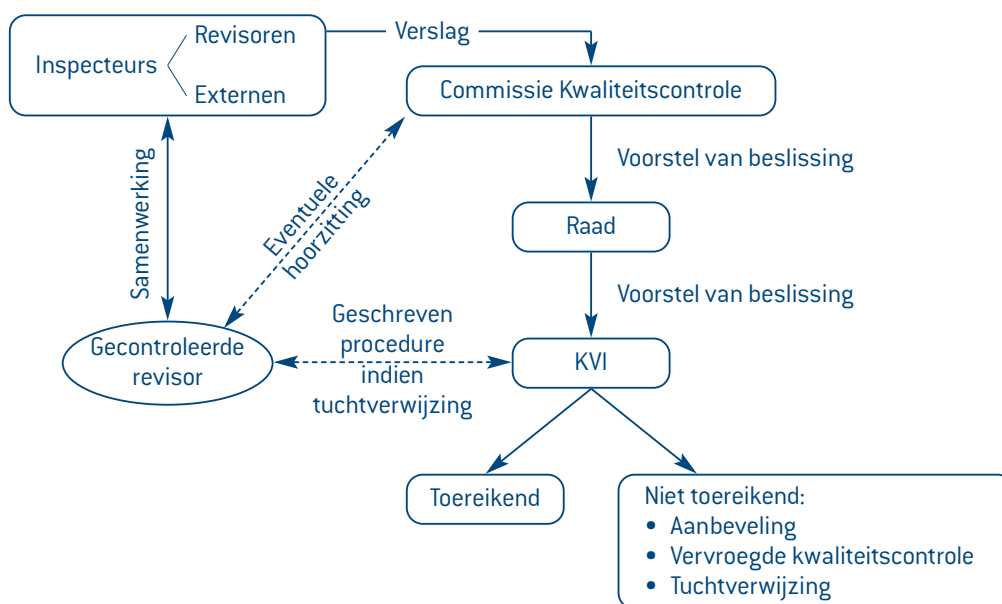
1. Organisatie van een kwaliteitscontrole

De Commissie Kwaliteitscontrole is overeenkomstig de artikelen 8 en volgende van het koninklijk besluit met betrekking tot toezicht en kwaliteitscontrole, genomen in uitvoering van artikel 33 van de wet van 22 juli 1953, belast met de organisatie van de kwaliteitscontrole.

De werkzaamheden van de Commissie Kwaliteitscontrole worden uitgevoerd met eerbied voor voormeld koninklijk besluit en de Normen inzake de kwaliteitscontrole, zoals door de Raad van het Instituut aangenomen en door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd (cf. Vademecum 2009, deel I: Rechtsleer, p. 232 e.v.).

De werking van de Commissie Kwaliteitscontrole werd vastgelegd in een intern reglement (cf. Jaarverslag 2009, p. 201 tot 209).

De verschillende fases van de kwaliteitscontrole kunnen als volgt worden samengevat:

De Commissie kan, behoudens de voorstellen tot conclusie voor kwaliteitscontroles, aan de Raad voorstellen om in specifieke gevallen een terechtwijzing en/of injunctie op te leggen, en aan het Uitvoerend Comité, om een voorlopige ordemaatregel op te leggen.

Het diagram hierboven toont dat elk kwaliteitscontroledossier diverse organen van het Instituut doorloopt alvorens de Kamer van verwijzing en instaatstelling een eindbeslissing neemt. Tijdens het gehele verloop besteedt de Commissie bijzondere aandacht aan de mogelijkheid die de bedrijfsrevisoren dienen te krijgen om te antwoorden op de door de inspecteur of de Commissie geformuleerde vaststellingen. De gecontroleerde bedrijfsrevisor heeft bovendien gedurende het verloop van zijn kwaliteitscontrole steeds de mogelijkheid om gehoord te worden. Rekening houdende met voormelde procedure bedraagt de gemiddelde behandelingstermijn van een dossier kwaliteitscontrole ongeveer één jaar.

Ingeval het resultaat van de kwaliteitscontrole niet toereikend is, zal de gecontroleerde bedrijfsrevisor over een tweede kans beschikken en aldus de mogelijkheid krijgen om aan te tonen dat hij, bijvoorbeeld ter gelegenheid van een (vervroegde) kwaliteitscontrole, een passend gevolg heeft gegeven aan de vastgestelde inbreuken. Op die manier kan de bedrijfsrevisor vermijden dat hij desgevallend wordt doorverwezen naar de tuchtinstanties.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteits- controle

2. Typologie van de door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte gebreken

De voornaamste door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte gebreken die een specifieke opvolging vereisen, hebben betrekking op één of meer van de volgende punten:

- 1) ontoereikende of zelfs onbestaande auditrisicoanalyse, resulterend, onder andere, in een controleprogramma dat onvoldoende is aangepast aan de risico's en bijzonderheden van de gecontroleerde onderneming;
- 2) het systeem van interne controle van de onderneming (inclusief het informaticasysteem met betrekking tot het beheer van de financiële informatie) wordt onvoldoende geanalyseerd en/of onvoldoende verband tussen de bevindingen inzake interne controle en de latere organisatie van de controle;
- 3) de externe confirmatieprocedure wordt als controlemiddel onvoldoende, onjuist en/of onvolledig toegepast. Bijvoorbeeld miskennen van de basisvoorwaarden van de procedure (het door de commissaris zelf of onder zijn toezicht versturen van de confirmatieverzoeken) of het gebrek aan alternatieve controlemethoden indien geen antwoord wordt ontvangen op confirmatieverzoeken;
- 4) het niet in acht nemen van de Norm inzake de bevestigingen van de leiding (bevestigingsbrief). Bijvoorbeeld afwezigheid van een bevestigingsbrief, onvolledige bevestigingsbrief, ontbreken van een datum, datum van de bevestigingsbrief te ver verwijderd van de datum van het commissarisverslag of zelfs na de datum van dit verslag;
- 5) het niet in acht nemen van de Norm inzake permanente vorming (onvoldoende deelname in vergelijking met het door de norm opgelegd minimum aantal uren vorming);
- 6) het niet naleven van de onafhankelijkheidsregels (cf. Wetboek van vennootschappen, wet van 22 juli 1953 en hun besluiten, norm inzake bepaalde aspecten verbonden aan de onafhankelijkheid van de commissaris); bijvoorbeeld vennootschap waarin een aan de commissaris verbonden accountantskantoor de boekhouding voert, financiële afhankelijkheid wegens te beperkt aantal klanten of nog het gelijktijdig uitvoeren van een mandaat en een functie onverenigbaar met de onafhankelijkheid van de commissaris;
- 7) onvoldoende vervullen van de identificatieplicht van de cliënt voorgeschreven door de antiwitwaswetgeving;
- 8) het onvoldoende formaliseren en documenteren van de controlewerkzaamheden; bijvoorbeeld op het vlak van het controleprogramma, onvoldoende besluiten inzake de uitgevoerde werkzaamheden, kruisverwijzingen tussen de werkpapieren;
- 9) het niet vermelden in het commissarisverslag van het niet naleven van bepaalde wettelijke verplichtingen; bijvoorbeeld onvolledigheid van het jaarverslag of ontbreken van vermelding van de erelonen in het proces-verbaal van de algemene vergadering waarin de commissaris werd benoemd;
- 10) het niet in acht nemen van de Algemene controlenormen met betrekking tot het controleverslag. Bijvoorbeeld ontbreken van de uitdrukkelijke vermelding dat het verslag werd afgeleverd met of zonder voorbehoud;
- 11) onvolledige of niet correcte conclusie van een verslag opgesteld in het kader van een bijzondere opdracht.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteitscontrole

3. Werkzaamheden van de Commissie in de loop van 2011

In 2012 heeft de Commissie Kwaliteitscontrole 15 keer vergaderd met als belangrijkste opdrachten:

- het organiseren van de door interne en externe inspecteurs in 2012 uit te voeren kwaliteitscontroles;
- de analyse van de verslagen opgemaakt door de inspecteurs houdende de in 2010 (eind) en 2011 uitgevoerde kwaliteitscontroles en het formuleren van beslissingsvoorstellen aan de Raad.

3.1. Organisatie van de in 2012 uit te voeren kwaliteitscontroles

De lijst van de kwaliteitscontroles 2012 vermeldde aanvankelijk 304 controles. Evenwel werden 52 controles 2012 als zonder voorwerp beschouwd (eenpersoonsbedrijfsrevisoren-vennootschappen die een exclusieve samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten met een andere bedrijfsrevisor en die in de loop van de vijf voorbije jaren geen permanente controleopdracht of andere wettelijke opdracht hebben uitgeoefend). Bovendien hadden vier bedrijfsrevisoren hun ontslag aangeboden bij het Instituut vóór uitvoering van hun controle 2012. Er werd derhalve verwacht dat 248 individuele controles zouden worden uitgevoerd met betrekking tot 2012.

Op voorstel van de Raad van het Instituut heeft de Kamer van verwijzing en instaatstelling vijf inspecteurs niet-bedrijfsrevisoren met voldoende kennis van het beroep van bedrijfsrevisor, en 46 inspecteurs bedrijfsrevisoren geselecteerd om de kwaliteitscontroles 2012 uit te voeren.

De externe inspecteurs werden aangeduid om de kwaliteitscontroles uit te voeren in 11 bedrijfsrevisorenkantoren die één of meerdere organisaties van openbaar belang controleren. In 2012 werd voorzien om over te gaan tot de controle van in totaal 20 dossiers van organisaties van openbaar belang.

3.2. Opvolging in 2012 van in (einde) 2010 en 2011 uitgevoerde kwaliteitscontroles

Na de verslagen en de toelichtingen bij de verslagen van de inspecteurs te hebben onderzocht, heeft de Commissie het nodig geacht om voor 92 dossiers haar analyse op de volgende manier aan te vullen:

	2012
Uitnodigingen om voor de Commissie te verschijnen	
• Gecontroleerde bedrijfsrevisoren	29
• Inspecteurs	0
Vragen om inlichtingen aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor	63
Totaal	92

De door de Commissie in 2012 behandelde dossiers werden als volgt afgesloten:

	2012	
	Actieve bedrijfsrevisoren	Verhinderde bedrijfsrevisoren
Toereikende kwaliteitscontroles	77	7
Aanbevelingen	32	10 ¹
Vervroegde controles	21	0
Voorstellen tot tuchtverwijzing	15	0
Totaal	145	17

¹ Aanbeveling wegens het niet naleven van de Norm inzake permanente vorming.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteits- controle

Het formuleren van een aanbeveling (meestal op één specifiek punt) vereist het nazicht achteraf of aan deze aanbeveling binnen een redelijke termijn een gunstig gevolg werd gegeven. De opvolging van een aanbeveling vereist niet dat de bedrijfsrevisor een volledige nieuwe kwaliteitscontrole ondergaat.

De beslissing om een vervroegde kwaliteitscontrole te organiseren betekent dat de gecontroleerde bedrijfsrevisor aan een volledige nieuwe controle wordt onderworpen. Er wordt evenwel bijzondere aandacht besteed aan de controle van de verbetering van de zwakke punten belicht tijdens de eerste controle. Ingeval de gecontroleerde bedrijfsrevisor een gunstig gevolg heeft gegeven aan de vastgestelde tekortkomingen, zal zijn nieuwe kwaliteitscontrole als toereikend worden afgesloten. Daarentegen, indien belangrijke tekortkomingen opnieuw worden vastgesteld tijdens de vervroegde kwaliteitscontrole, zal principieel een tuchtverwijzing worden overwogen.

Bovendien besliste de Raad van het Instituut in 2012, op voorstel van de Commissie, om in 22 dossiers andere aanvullende maatregelen te treffen:

	2012
Injuncties	10
Terechtwijzingen	12
Totaal	22

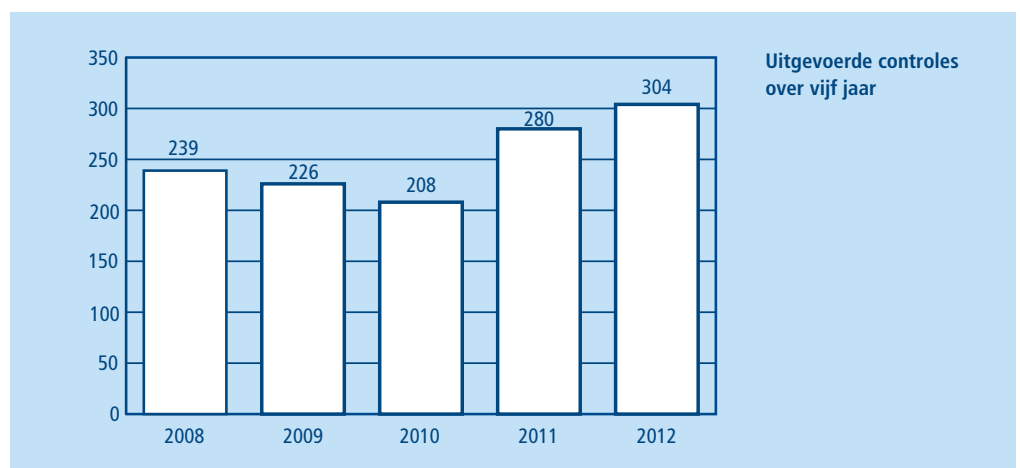
De beslissingen om injuncties of terechtwijzingen op te leggen hebben voornamelijk betrekking op inbreuken op de onafhankelijkheid van de commissaris, op de afwezigheid van het afsluiten van een verzekering voor burgerrechtelijke beroepsaansprakelijkheid, op de afwezigheid van de bevestigingsbrief met betrekking tot de (geconsolideerde) jaarrekening of laattijdige ontvangst ervan, alsook op de niet-naleving van de Norm inzake permanente vorming. Deze maatregelen kunnen worden toegevoegd aan een toereikende kwaliteitscontrole, een aanbeveling, een vervroegde controle of een tuchtverwijzing.

3.3. Procedure tot het nemen van voorlopige ordemaatregelen

In 2012 werd het Uitvoerend Comité niet genoodzaakt om, op voorstel van de Commissie Kwaliteitscontrole, een bedrijfsrevisor te horen teneinde te overwegen of een voorlopige ordemaatregel in hoofde van deze partij diende te worden opgelegd, overeenkomstig artikel 38 van de wet van 1953.

3.4. Vijfjaarlijkse vergelijkende statistieken

Het aantal kwaliteitscontroles die sinds 2008 werden uitgevoerd vertoont de volgende evolutie:

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Kwaliteits- controle

4. Controleleidraden overeenkomstig de ISA's: een nieuwe aanpak

De Commissie Kwaliteitscontrole had in 2010 beslist om in het kader van het begeleidingsplan uitgevaardigd door het Instituut omtrent de toekomstige toepassing van de ISA's, nieuwe controleleidraden te ontwikkelen. De nieuwe leidraden werden in 2011 opgesteld teneinde te kunnen voldoen aan de controle van permanente opdrachten uitgevoerd zowel op basis van de Belgische normen als op basis van de internationale normen (ISA's). Deze nieuwe leidraden bevatten onder meer afzonderlijke katernen omtrent de controle van de toepassing van de nieuwe bepalingen inzake antiwitwaswetgeving en de opdracht tot medewerking aan het prudentieel toezicht.

De nieuwe leidraden werden in 2012 goedgekeurd door de Commissie Kwaliteitscontrole en vervolgens door de Raad. Zij werden aan het beroep voorgesteld in het kader van informatiesessies georganiseerd op 28 november en 3 december 2012. Aan deze twee informatiesessies hebben in totaal 130 personen deelgenomen.

De nieuwe controleleidraden (boek 1: controle van de interne organisatie van het kantoor; boek 2: controle van dossiers inzake wettelijke opdrachten) werden voor het eerst gebruikt in het kader van de kwaliteitscontroles uitgevoerd in 2012 bij bedrijfsrevisoren die kredietinstellingen of verzekeringsondernemingen controleren. De controleleidraad (boek 1) werd ook gebruikt in het kader van de kwaliteitscontroles uitgevoerd in 2012 bij bedrijfsrevisorenkantoren die aan een controle zijn onderworpen in twee fasen.

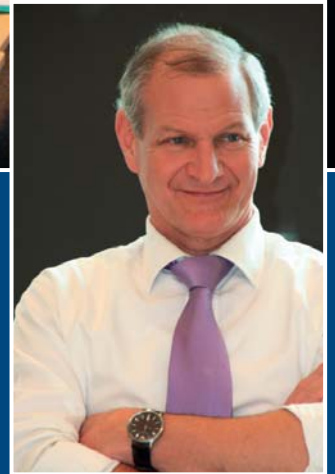
Deze controleleidraden (boeken 1 en 2) zullen worden gebruikt in het kader van de kwaliteitscontroles 2013 die dienen te worden uitgevoerd bij bedrijfsrevisoren die organisaties van openbaar belang (beursgenoteerde vennootschappen, kredietinstellingen of verzekeringsondernemingen) controleren. Vanaf 2015 zal de toepassing van voormelde controleleidraden worden uitgebreid tot alle kwaliteitscontroles mits evaluaties en, in voorkomend geval, aanpassingen.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

Luc DE PUYSELEYR, Voorzitter
van de Commissie van Toezicht

Samenstelling van de Commissie van Toezicht

<i>Voorzitter</i>	de heer Luc DE PUYSELEYR
<i>Plaatsvervangend voorzitter</i>	de heer Vincent ETIENNE
<i>Effectieve leden</i>	de heren Jean-François CATS, Peter COOX, Xavier DOYEN, Bernard GABRIELS, Philip MAEYAERT en Dirk SMETS (secretaris)
<i>Plaatsvervangende leden</i>	de heren Serge COSIJNS, Bernard ROUSSEAU, Michel TEFNIN, Daniel VAN CUTSEM, Peter WEYERS en V. DE WULF als toegevoegd expert in het kader van de opvolging van de mandaatmeldingen
<i>Secretariaat</i>	de dames Julie BOGDAN, Catherine MBANDA ESONGO en Isabelle MEUNIER en de heren Wouter DE BRABANDERE (tot juli 2012), Stéphane FOLIE, Ludwig POLFLIET en Bart VAN HAVER (vanaf november 2012)

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

1. Organisatie van de Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht is overeenkomstig de artikelen 3 en volgende van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole, genomen in uitvoering van artikel 32 van de wet van 22 juli 1953, belast met het toezicht op de goede uitvoering door de bedrijfsrevisoren van de hen toevertrouwde opdrachten.

De werking van de Commissie werd vastgelegd in een intern reglement (cf. Jaarverslag 2009, p. 219-228).

2. Activiteiten van de Commissie van Toezicht

De activiteiten van de Commissie kunnen van tweeërlei aard zijn. Enerzijds is er het inwinnen van inlichtingen, hetzij over een specifiek dossier, hetzij in het algemeen over bepaalde activiteiten. Dit zijn de informatiedossiers.

Deze informatiedossiers, maar ook klachten, enz., kunnen aanleiding geven tot het uitvoeren van echte onderzoekshandelingen. Hiertoe wordt een toezichtdossier geopend waarbij de bepalingen van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole van toepassing zijn.

2.1. Onderzoek van de klachten

De klachten waarvoor het Instituut bevoegd is, hebben betrekking op handelingen van een confrater gesteld in strijd met wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de onafhankelijkheid, op technische gebreken met betrekking tot wettelijke en beroepsnormen alsook op eventueel onwaardig gedrag van een bedrijfsrevisor.

Overeenkomstig artikel 4, § 2 van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole van 26 april 2007 wordt als klacht beschouwd *“iedere mededeling aan het Instituut, op naam, gedateerd en ondertekend, van verwijten tegen een bedrijfsrevisor, voor zover dit expliciet en uitdrukkelijk als een klacht wordt voorgesteld”*. Na een overleg met de Kamer van verwijzing en instaatstelling wordt, in toepassing van voormeld artikel, een dossier systematisch als een klacht behandeld wanneer de afzender bezwaren meedeelt ten aanzien van een bedrijfsrevisor en wenst dat het Instituut deze onderzoekt. De definitie van een klacht werd derhalve in dat opzicht aangepast.

Van zodra een klacht wordt meegedeeld aan het Instituut start de Commissie van Toezicht onmiddellijk een onderzoek overeenkomstig de procedure beschreven in het intern reglement van de Commissie.

In 2012 heeft de Commissie 11 klachten ontvangen waarvoor een toezichtdossier werd geopend met het oog op onderzoek.

2.2. Verplichting tot aangifte van de mandaatopdrachten

Sinds 1 januari 2012 is opnieuw de verplichting in voege waarbij de permanente controle-opdrachten binnen de maand na hun aanvaarding op een gebruiksvriendelijke manier (*online*) moeten worden aangemeld bij het IBR (omzendbrief 2011/11 van 26 december 2011). Het naleven van deze meldingsplicht, waaraan werd herinnerd met de omzendbrief van 7 november 2012, zal tevens opgevolgd worden in 2013. Deze verplichting moet worden onderscheiden van de jaarlijkse verplichting tot het indienen van de jaarlijkse mededeling.

De Commissie zal eveneens nagaan welke bedrijfsrevisoren geen enkele permanente controle-opdracht hebben aangemeld bij het IBR. Zij zal ook op basis van haar analyse desgevallend overgaan tot gepaste toezichtwerkzaamheden en/of de Commissie kwaliteitscontrole informeren.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

2.3. Analyse van de kwaliteit van de werkzaamheden

De Commissie van Toezicht heeft in 2012 het in 2009 gestart onderzoek naar de relatie tussen de kwaliteit van de werkzaamheden en het aantal door de bedrijfsrevisoren gepresteerde uren in het kader van hun commissarismandaten verdergezet.

Deze analyse beoogde na te gaan of de door de bedrijfsrevisoren gepresteerde uren voldoende zijn om een kwalitatieve revisorale controle uit te voeren, rekening houdende met de aard en de complexiteit van de te controleren entiteit (cf. art. 134, § 2 W. Venn., art. 14, § 3, 3° wet 22 juli 1953 en art. 23 K.B. 10 januari 1994). Onvoldoende gepresteerde uren die aanleiding geven tot "lage erelonen" kunnen immers een aanwijzing zijn dat de werkzaamheden van mindere kwaliteit zijn. De niet-naleving van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen is trouwens een strafrechtelijke inbreuk.

In 2012 heeft de Raad twee injuncties opgelegd die enerzijds erop gericht zijn om de aard en het aantal prestaties te verhogen teneinde de naleving van de wettelijke, regelgevende en deontologische verplichtingen, en in het bijzonder van de controlenormen, te waarborgen, en anderzijds om in het bijzonder toe te zien op de naleving van artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen.

In één geval heeft de Raad beslist om een bedrijfsrevisor naar de Tuchtinstanties door te verwijzen wegens gebrek aan medewerking aan het onderzoek (inbreuk op artikel 3 van het koninklijk besluit van 10 januari 1994).

In navolging van de in 2011 en 2012 opgelegde injuncties zal de Commissie in de loop van het eerste kwartaal van 2013 bij de confraters nagaan of de gevraagde kwalitatieve verbeteringen werden uitgevoerd.

Ten slotte heeft de Raad in 2012 vijf gevallen onder de aandacht gebracht die in strijd zijn met de normen inzake bepaalde aspecten die verband houden met de onafhankelijkheid van de commissaris, met name erelonen afkomstig van eenzelfde groep die de grens van 20 % van de omzet van de bedrijfsrevisor overschreden. De evolutie hiervan zal in de loop van het eerste semester 2013 worden nagekeken.

2.4. Systematische analyse van de commissarismandaten in vennootschappen die failliet werden verklaard

De vennootschappen die failliet werden verklaard vormen een permanent aandachtspunt van de Commissie van Toezicht. In 2012 heeft de Commissie deze systematische analyse voortgezet. Het eerste doel van deze analyse, die sinds een aantal jaren door de Commissie van Toezicht wordt uitgevoerd, is gericht op het onderzoek van de naleving van wettelijke en normatieve bepalingen op het vlak van de controle op de continuïteit van de onderneming.

In 2012 werden aldus de jaarrekening en de commissarisverslagen van 78 vennootschappen beoordeeld.

De systematische analyse van de faillissementen heeft de Commissie er in 2012 toe gebracht negen toezichtdossiers te openen nadat voorafgaande informatie werd verzameld in het kader van een informatiedossier.

2.5. Systematische analyse van de jaarlijkse mededelingen van de bedrijfsrevisoren

De Commissie van Toezicht verricht doelgerichte controles op de jaarlijkse mededeling die de bedrijfsrevisoren aan het Instituut dienen over te maken, zoals voorgeschreven door artikel 31, § 1 van het huishoudelijk reglement van het IBR.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

Aan de hand van de jaarlijkse mededeling gaat de Commissie van Toezicht na:

- of er aanwijzingen zijn van onafhankelijkheidsproblemen;
- of de bedrijfsrevisoren de verplichting om een verzekeringspolis inzake hun burgerlijke aansprakelijkheid af te sluiten hebben nageleefd;
- of de kantoorgegevens overeenstemmen met de gegevens opgenomen in het openbaar register;
- of er geen inconsistenties zijn met bepaalde gegevens waarover het Instituut beschikt;
- of de bedrijfsrevisor betrokken is bij een gerechtelijke, tuchtrechtelijke of administratieve procedure.

In 2012 werden geen toezichtdossiers rechtstreeks geopend naar aanleiding van de jaarlijkse mededelingen.

2.6. Systematische analyse van de persartikelen

De Commissie van Toezicht heeft in 2012 de systematische analyse van persartikelen die betrekking hebben of kunnen hebben op één of meerdere bedrijfsrevisoren, voortgezet. De Commissie van Toezicht besteedt bijzondere aandacht aan aanwijzingen van inbreuken op beroeps- en deontologische normen.

Naar aanleiding van deze analyse werd beslist om in drie gevallen een onderzoek te starten, waarbij in één geval eerst de nodige informatie werd ingewonnen via een informatiedossier.

2.7. Opvolging van gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures

De Commissie van Toezicht houdt een permanente lijst bij van de lopende gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures en van de vorderingen ingesteld tegen bedrijfsrevisoren waarvan zij kennis heeft gekregen. Zij zijn gehouden deze mede te delen aan het Instituut in toepassing van artikel 41, § 1 en 2 van de wet van 22 juli 1953.

In de loop van 2012 heeft één bedrijfsrevisor aan het Instituut gemeld dat hij verwickeld is in een nieuwe gerechtelijke procedure. Hiervoor werd een toezichtdossier geopend. De Commissie van Toezicht onderzoekt, in de mate van het mogelijke, de elementen van het dossier die haar aldus toelaten de eventuele inbreuken op de beroepsregels op te sporen. Krachtens de autonomie van de tuchtprocedure ten aanzien van de strafprocedure, zou het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, in geval van vaststelling van beroepstekortkomingen, gerechtigd zijn om de tuchtprocedure in te stellen zonder het resultaat van de strafprocedure te moeten afwachten.

De Commissie vraagt vervolgens aan de betrokken bedrijfsrevisoren om haar op de hoogte te houden van de verdere evolutie van hangende procedures. De Commissie kan een onderzoek starten naar de naleving van de beroepsverplichtingen, ongeacht het verloop van de gerechtelijke procedure.

Voor wat de hangende procedures betreft, worden de betrokken bedrijfsrevisoren verzocht om jaarlijks, in de loop van de maand juni, de evolutie van de procedure mede te delen aan de Commissie van Toezicht. Momenteel zijn er 21 hangende procedures waarvoor een toezichtdossier in het verleden werd geopend.

De Commissie wordt op de hoogte gebracht van de binnen bedrijfsrevisorenkantoren verrichte huiszoeken, aan de hand van het verslag opgesteld door de vertegenwoordiger van de Raad die deze huiszoeken bijwoont. In het merendeel van de gevallen wordt vastgesteld dat de huiszoeking enkel ten doel heeft documenten van de entiteit/cliënt van een bedrijfsrevisor in beslag te nemen en dat de bedrijfsrevisor geenszins betrokken is bij de feiten die aanleiding geven tot het strafrechtelijk onderzoek. In 2012 werd geen toezichtdossier geopend naar aanleiding van een huiszoeking.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

2.8. Toezichtsactiviteiten uitgevoerd op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling

In de loop van 2012 heeft de Commissie van Toezicht, overeenkomstig artikel 46, § 1 van de gecoördineerde wet van 1953, één toezichtdossier geopend op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling.

2.9. Onderzoek bij de Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid (OISZ)

In het kader van de besprekingen over een eventueel aangepast model van bevestigingsbrief heeft de Raad de Commissie van Toezicht verzocht een sectoronderzoek uit te voeren over de wijze waarop de bedrijfsrevisoren zich van hun opdrachten kwijten ten aanzien van de openbare instellingen van sociale zekerheid. Meer in het bijzonder dient de correcte toepassing van de controlenormen in de sector van de OISZ te worden nagegaan.

Er werd immers in de eerste plaats vastgesteld dat bepaalde leiders van OISZ zouden weigeren om een bevestigingsbrief te ondertekenen overeenkomstig de gebruiken en dat bedrijfsrevisoren twijfelen om deze ondertekening te eisen. In de tweede plaats werd vastgesteld dat bepaalde revisorale verslagen een groot voorbehoud inhielden met betrekking tot de betrouwbaarheid van de jaarrekening van bepaalde OISZ terwijl dit bij andere verslagen nauwelijks het geval was – zonder dat het voor de hand ligt dat de jaarrekening van laatstgenoemde OISZ duidelijk betrouwbaarder is. Verder lijkt het niveau van de erelonen *prima facie* weinig afgestemd te zijn op de complexiteit van de gevallen en de tekortkomingen in het interne controlesysteem.

De hoofddoelstelling van dit onderzoek was niet om repressief te zijn maar was eerder gericht op een harmonisatie van de praktijken en eventueel op een kwalitatieve verbetering van de audit bij de OISZ, aan de hand van een mededeling, van de permanente vorming en eventueel andere maatregelen.

De Commissie heeft haar voorlopige conclusies overgemaakt aan de Raad. De Raad besliste om een werkgroep op te richten, onder toezicht van de Commissie Non-profit.

2.10. Ontstentenis van vermelding van de erelonen

De Commissie van Toezicht heeft, op basis van de gegevens verstrekt door de Nationale Bank, een aantal bedrijfsrevisoren geïdentificeerd waarvan, in de toelichting bij de door hen gecertificeerde jaarrekeningen, op regelmatige basis of zelfs systematisch, het bedrag van de erelonen van de commissaris niet werden vermeld. De Raad heeft in 2012 elf terechtwijzingen opgelegd.

2.11. Neerlegging van de jaarrekening

Op basis van de gegevens verstrekt door een externe leverancier, had de Commissie van Toezicht in 2011 kennis genomen van het feit dat de jaarrekening van vier bedrijfsrevisorenkantoren niet werd neergelegd gedurende minstens drie opeenvolgende boekjaren. Derhalve heeft de Raad beslist in 2012 om de vier confraters terecht te wijzen.

2.12. Het concept *single audit* – Opvolging omzendbrief 2012/08 van 17 juli 2012

Het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 7 september 2012 vertrouwt in uitvoering van artikel 50, § 3 van het Rekendecreet aan de bedrijfsrevisor een uitgebreide opdracht toe, bestaande uit de controle van de jaarrekening, de ESR 95-rapportering en de controle van de uitvoering van de begroting. De Raad van het Instituut besliste om gebruik te maken van de bevoegdheid haar geboden door de wet van 22 juli 1953 om een verplichte aanmelding bij het IBR van elke opdracht van de bedrijfsrevisor in entiteiten van de Vlaamse overheid, in te voeren. Alle door het Rekendecreet beoogde en lopende opdrachten dienden tegen 31 oktober 2012 bij het IBR te worden gemeld door middel van de software voor de online melding die reeds van toepassing is voor commissarismandaten. Bovendien dienen de nieuwe opdrachten binnen de maand volgend op de aanvaarding

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

van de opdracht te worden gemeld bij het IBR door middel van dezelfde software. Voornoemde melding dient gepaard te gaan met het overmaken van een verklaring op erewoord waarin de bedrijfsrevisor stelt te beschikken over de vereiste kennis alsook van het overzicht van de datum of de data waarop overleg met de andere *single audit* controleactoren heeft plaatsgehad. De Commissie van Toezicht wordt belast met de *a posteriori* controle van deze verklaring, van dit overzicht en van het gehanteerde controleprogramma, waarbij in het bijzonder aandacht zal worden besteed aan de vraag of het programma de gehele *scope* van de controleopdracht afdekt en aansluit bij de risicobeoordeling zoals uitgewerkt door de *single audit* controleactoren.

Bij de afsluiting van onderhavig jaarverslag werden slechts 16 verklaringen op erewoord ontvangen tegenover 8368 online meldingen.

2.13. Studie nr. 41 van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA)

Voormelde studie werd gepubliceerd in februari 2012. De studie heeft betrekking op de openbaar gemaakte informatie over de *goodwill* volgens de IAS 36 in de geconsolideerde jaarrekeningen van genoteerde ondernemingen (*Impairment of Assets*) over de boekjaren 2010 en 2011. De publiek gemaakte informatie is in een beperkt aantal gevallen ontoereikend gebleken.

De FSMA heeft op 19 oktober 2012 een lijst van de bij het onderzoek betrokken ondernemingen ter kennis van het IBR gebracht.

De Commissie van Toezicht besliste aan de betrokken commissarissen te vragen hun mening te kennen te geven aangaande de vaststellingen die door de FSMA werden gedaan. Tevens werd hen gevraagd in welke mate zij desgevallend aanpassingen in hun auditwerkzaamheden hebben doorgevoerd, of deze overwegen, teneinde de kwaliteit ervan te verhogen.

Het onderzoek zal in 2013 worden verder gezet.

2.14. Systematische analyse van de ontslagmeldingen aan de HREB overeenkomstig artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen

Overeenkomstig artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen, dienen zowel de gecontroleerde vennootschap als de commissaris de Hoge Raad voor de Economische Beroepen in kennis te stellen van het ontslag van de commissaris tijdens zijn opdracht en op afdoende wijze de redenen hiervoor uiteen te zetten.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft in 2012 geen afschriften van ontslagmeldingen meegedeeld aan het Instituut.

Er werd derhalve een einde gemaakt aan het systematisch onderzoek dat door de Commissie van Toezicht werd gevoerd en in 2012 werd geen enkel onderzoek geopend.

De overige onderzoeken kunnen als volgt worden samengevat:

Oorsprong	In 2012 geopende dossiers
Commissie kwaliteitscontrole	5
Melding door een derde partij	2
Interne bronnen	10

De dossiers vanwege de Commissie Kwaliteitscontrole betreffen de behandeling van vaststellingen gedaan door de Commissie Kwaliteitscontrole die niet rechtstreeks verbonden zijn aan de bedrijfsrevisor die onderworpen is aan de kwaliteitscontrole.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Toezicht

De meldingen door een derde partij betreffen de tekortkomingen vanwege een bedrijfsrevisor, die systematisch door de Commissie worden onderzocht.

De dossiers waarvan de oorsprong een interne bron van het Instituut is, betreffen voornamelijk administratieve dossiers (bijdragen, gegevens in het openbaar register en/of het elektronisch dossier) of dossiers die werden geopend naar aanleiding van feiten vastgesteld in andere verwante dossiers.

3. Resultaten van de toezichtwerkzaamheden

3.1 Algemeen

In 2012 is de Commissie van Toezicht 12 keer samengekomen.

Hieronder wordt een tabel opgenomen die de wijzigingen in het aantal dossiers weergeeft.

Er werden in 2012 47 toezichtdossiers geopend, waarvan zes met betrekking tot bedrijfsrevisorenkantoren en 41 met betrekking tot natuurlijke personen. Acht dossiers werden heropend op verzoek van de KVI of de Raad.

31/12/2011	Geopend in 2012	Gesloten in 2012	Heropening 2012	31/12/2011
122	47	80	8	97

De Commissie behandelde in 2012 163 toezichtdossiers en 177 informatiedossiers waarvan 10 informatiedossiers aanleiding gaven tot de opening van een toezichtdossier.

De door de Commissie in 2012 behandelde dossiers hebben het Instituut ertoe gebracht in een aantal gevallen een specifiek onderzoek te organiseren, te weten:

	2012
Uitnodiging om voor de Commissie te verschijnen	13
Plaatsbezoek	9
Totaal	22

Na afloop van haar werkzaamheden met betrekking tot de specifieke dossiers heeft de Commissie 80 dossiers als volgt afgesloten:

	2012
Voorstel tot klassement	50
Voorstel tot terechtwijzing	19
Voorstel tot tuchtverwijzing	11
Totaal	80

Er dient ook te worden vermeld dat de Raad een terechtwijzing heeft opgelegd in een dossier en een tuchtverwijzing heeft voorgesteld in een ander dossier zonder dat deze maatregelen het dossieronderzoek stopzetten.

IBR - IRE

Activiteiten onder publiek toezicht

Tucht

In 2012 heeft de Raad voor het eerst acties ondernomen in de volgende dossiers:

	2012
Voorstel tot tuchtverwijzing aan de KVI	17
Tussenkoms in tuchtdossiers	
• Tuchtcommissie	22
• Commissie van Beroep	10
Tussenkoms in cassatiedossiers	1
Tussenkoms in burgerlijke en administratieve procedures	2

IBR - IRE

Deel II

